

הכנסת

הלשכה המשפטית

תחום חקיקה
ומחקר משפטי

הגדרה והסדרה של מופעי חשפנות

– סקירה משווה –

סקירה משפטית

כתיבה: עו"ד גלעד נוח

י"ז באדר א' התשע"ד

17 בפברואר 2014

אישור:

עו"ד הודיה קין, ממונה (חקיקה ומחקר משפטי)

מסמך זה הוא סקירה משפטית משווה ואינו חוות דעת משפטית

תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת חה"כ עדי קול, ועניינו בהגדרה ובהסדרה המשפטית של מופעי חשפנות בשיטות משפטיות זרות הן בחקיקה והן בהתייחסות אליהם בפסיקה (בעיקר בארה"ב).

מופעי חשפנות הם מופעים מסוגים שונים שנערכים בעירום חלקי או מלא, ואשר במקרים רבים נחשבים כמופעים שנועדו להביא לגירוי מיני של קהל הצופים, או כמופע בידור שתכליתם בידור עבור מבוגרים בלבד. חלק ניכר מהסוגיות שנקשרות לנימוקים בעד ונגד הצגת מופעים אלה, ובייחוד שאלת המתאם (הקורלציה) שבינם ובין תופעות שליליות, מצויות במחלוקות שונות. מחלוקות אלה נובעות מהגישות השונות ביחס להצגת מופעים אלה שמבוססות, פעמים רבות, על תפיסות תרבותיות וחברתיות רחבות הרבה יותר מסוגיה ספציפית זו, והנוגעות לעקרונות היסוד של החברה (ובעיקר חופש הביטוי וחופש העיסוק, מעמדם של עקרונות אלה בחברה והאפשרות להגבילם), מעמד נשים (הגם שגם גברים עוסקים בתחום זה), פטרנליזם חקיקתי, פרטיות, צנעת הפרט, מוסר ומשפט, ועוד.

כיום, אין בחקיקה בישראל הגדרה של מופעי חשפנות ואף אין הסדרה מקיפה של תחום זה. ההסדרה הקרובה ביותר לתחום האמור, אשר עוסקת אף היא בתחומים הנקשרים לעולם המוסר, הצניעות והפרטיות, היא זו שמעוגנת בחקיקה הפלילית הישראלית שאוסרת על עבירות זנות ותועבה.

מן המסמך עלולות הנקודות העיקריות הבאות:

- במאה האחרונה נערכו ברחבי העולם (ובייחוד במדינות המערב) תמורות משמעותיות ביחס המשפט והתרבות למופעי חשפנות. תמורות אלה נבעו, ככל הנראה, משינוי ביחס החברתי והתרבותי לעירום ומשינוי בתפיסות ערכיות של מוסר, צניעות, חירויות וזכויות אדם. כך, בעוד שבעבר שלטו במדינות רבות תפיסות עולם תרבותיות פטרנליסטיות שביקשו לאכוף על כלל הציבור ערכי מוסר וצניעות וכתוצאה מכך הטילו איסורים על הצגת עירום (ובתוך גם על מופעי חשפנות), הרי שכיום חלה בחלק ממדינות העולם נכונות רבה יותר להתיר הצגת עירום במסגרת של מופעים מסוגים שונים, ובתוך כך גם מופעי חשפנות.

- במדינות השונות שנסקרו נמצאו הסדרים מסוגים שונים בנוגע למופעי חשפנות, **הסדרים אלה מהווים, בדרך-כלל, חלק מהסדרה רחבה יותר וכללית של תחום המכונה "מופעי בידור למבוגרים בלבד" (adult entertainment).** במקרים רבים ההסדרה בתחום זה נועדה להסדיר היבטים שונים במופעי בידור שיש להם מאפיין מיני או ארוטי מובהק, ואשר נערכים במקומות מוגדרים שסוגרים לצופים חיזוניים (כלומר, מופעים שלא נערכים באופן פומבי בפני הציבור כולו); אך עדיין אינם נכנסים לגדר החקיקה העוסקת בזנות או בעבירות אחרות בעלות מאפיין מיני (דוגמת העבירות העוסקות בפרסומי "תועבה").

- הגדרת המונח "חשפנות" משתנה ממקום למקום, ותלויה ברמות הפירוט המקובלות בחקיקה באותה מדינה או רשות מוניציפאלית. במקרים רבים המונח הוגדר באמצעות שימוש במונח "עירום" כמונח המתאר חשיפה מלאה או חלקית של חלקים שונים בגוף האדם.

- שתי הגישות המרכזיות שנמצאו במדינות שנסקרו להסדרת התחום הן אלה:

- **הסדרה המתירה הצגת מופעי חשפנות, אך עושה כן באופן נוקשה יחסית ואוסרת על הצגת סוגים ספציפיים של מופעים** (במדינות שונות ברחבי ארה"ב). כך, בחלק מהמקרים בהם נעשה שימוש בגישה זו, נמצאו במשטרי רישוי הוראות האוסרות על **קיום מגע בין המופיעים והקהל, הוראות האוסרות על הצגה וחשיפה של חלקי גוף**

ספציפיים במסגרת המופע, או על **ביצוע פעולות מיניות מסוימות** (בפועל או באופן מדומה) במסגרת המופע.

○ **הסדרה המתירה מופעי חשפנות מסוגים שונים, כל עוד הם אינם כוללים יחסי מין או פעילות מינית אחרת הכרוכה במגע** (בחלקים מאנגליה ובאוסטרליה). הסדרה זו מחייבת גם היא לעיתים עמידה בדרישות של משטר רישוי מסוג כלשהו, אולם אינה כוללת איסורים רבים בדומה לגישה שהוצגה לעיל.

יצוין, כי בסקירה נמצא כי באיסלנד נאסר לחלוטין על הצגת מופעי חשפנות.

● באותן השיטות שנסקרו שהתירו הצגת עירום ומופעי חשפנות מסוגים שונים (כולן למעט איסלנד), **ההסדרה התבססה על משטרי רישוי מסוגים שונים שאכיפתם והפעלתם מסורות לידי הרשויות המקומיות.**

כך, בחלק מהמדינות יסודות ההסדרה קבועים בחקיקה הראשית (המדינתית) שקובעת את העקרונות הכלליים והמסגרות לטיפול בתחום זה ולהסדרתו, במקביל להסמכת הרשויות המקומיות לצקת תוכן הוראות אלה ולקבוע בפועל את משטרי הרישוי המתאימים עבורן ועבור הקהילה שלהן (אנגליה). במקרים אחרים הרשויות המקומיות הן אלה שקובעות לעצמן את כל חלקי ההסדרה (כולל עקרונות היסוד, המדיניות ומשטרי הרישוי) באמצעות החקיקה המוניציפאלית שלהן (בחלקים מארה"ב).

● ספציפית בארה"ב נערך דיון משמעותי בנוגע לאפשרות של מדינות ורשויות מקומיות להגביל מופעי חשפנות. **דיון זה נערך כחלק מדיון רחב הרבה יותר בנוגע להתנגשות בין עקרון חופש הביטוי** (שחשפנות והצגת מופעים בעירום נחשבים חלק ממנו כביטוי סמלי, או לפחות נחשבים בעיני חלק משופטי בית-המשפט העליון בארה"ב כזכאים להגנה מכוחו) **ובין האפשרות של המדינה לקבוע הוראות מגבילות באמצעות חקיקה העוסקת בתחומי שיטור, בבריאות, במוסר וכדומה.**

כיום, ההלכה המרכזית של בית-המשפט העליון בארה"ב קובעת כי **ניתן להגביל מופעי חשפנות, כל עוד המגבלה המוטלת עומדת במבחן בן 4 חלקים**: המגבלה מוטלת באמצעות סמכויות המסורות למדינה או לרשות המקומית מבחינה חוקתית (דוגמת סמכויות שיטור וכדומה); המגבלה לא נועדה לדכא את חופש הביטוי גרידא (דבר הנבחן, בין היתר, בדמות צורת האיסור והיקפו); המגבלה נעשתה במטרה למלא אחר אינטרס חשוב של המדינה (דוגמת, מניעת התפשטות מחלות, מניעת נזקים לשכונה בה מצוי מקום הבילוי וכדומה); המגבלה מאפשרת להביע את הביטוי המוגן בדרכים אחרות (כגון הצגת מופעי חשפנות בעירום חלקי).

1. מבוא

המילה **Striptease** (חשפנות) מורכבת משתי מילים (או רכיבים) – להתערטל (Strip) וגירוי (Tease). רכיבים אלה חוזרים על עצמם בחלק ניכר מההגדרות המילוניות של המונח. הגדרות אלה מתייחסות לחשפנות כצורת בידור במסגרתה מציג המופע מסיר את בגדיו לצילי מוסיקה בדרך שאמורה לגרום לגירוי מיני.¹ יחד עם זאת, לא כל ההגדרות מתייחסות לחשפנות כאל פעולה שאמורה לגרום לגירוי מיני. חלקן מתייחסות לחשפנות כאל פעולה של בורלסקה (Burlesque), במובן של פעולה שנעשית (לעיתים קרובות) באופן מוחצן ומוגזם, שבמסגרתה מציג מופע החשפנות מסיר את בגדיו לצילי מוסיקה (כלומר, בהגדרות אלה אין בהכרח רכיב של גירוי מיני שמופיע בהגדרות אחרות).²

מבחינה היסטורית ידוע כי אקטים של חשפנות היו מוכרים בתרבויות שונות ברחבי העולם לאורך שנות ההיסטוריה האנושית. עדויות ראשונות לחשפנות ניתן למצוא בסיפורי עמים ובמיתוסים בתרבויות הקדומות של שומר, בבל ומצרים.³ במאות מאוחרות יותר נזכרים אקטים אלה בצורה יותר "ממוסדת ומוסדרת" כחלק ממופעי בידור מקובלים הנערכים במופעים ובפסטיבלים שונים שנחגגו בעיקר בתרבויות יוון ורומי, אך גם בתרבויות אחרות.⁴

שינוי משמעותי ביחס לחשפנות ארע במהלך תקופת ימי הביניים ושלטון התפיסות הדתיות של הכנסייה הקתולית ברחבי אירופה. שלטון זה נמשך במשך כמה מאות בכל רחבי היבשת ובשטחי ההשפעה האחרים של המדינות בה. במהלך תקופה זו נאסר על קיום מופעים מסוג זה מכיוון שנחשבו לא מוסריים ועמדו בניגוד לעמדת הכנסייה שביקשה לקדם חוקי צניעות ומוסר שהתבטאו באיסורים נוקשים מסוגים שונים (וביניהם גם איסור על הצגת עירום בפומבי). יחד עם זאת, ככל הנראה, גם

¹ Oxford Dictionary "Striptease": "a form of entertainment in which a performer gradually undresses to music in a way intended to be sexually exciting".

² The Random House College Dictionary (revised edition, 1979), "Striptease": "a burlesque act in which a woman dancer removes her garments one at a time to the accompaniment of music".

³ לדוגמה, בתרבות השומרית (וגם בתרבויות מאוחרות יותר שהתבססו על תרבות זו כגון התרבות הבלית) מתואר סיפור ירידת האלה איננה (אלת האהבה, הפריזון והמלחמה בתרבות השומרית, המוכרת במיתולוגיה הבלית כאישתאר) אל השאול. בסיפור זה מתואר כיצד נדרשה להסיר מעליה פרטי ביגוד ותכשיטים כאשר היא עוברת בשערי השאול (וזאת על בסיס דרישת אלת השאול – ארשכיגל, שמבקשת לבייש אותה ולקחת ממנה את כוחותיה).

⁴ לדוגמה, במסגרת הרפורמות שקידם המלומד והמחוקק היווני סולון (Solon), שחי במאה החמישית לפני הספירה, ובתוכן גם הרפורמות בתחום המוסר, נסקרו סוגים שונים של שירותי זנות באתונה. ה-Auletrides היו אחת הקטגוריות של נותנות שירותים אלה, והן תוארו כנשים אקרובטיות ומוסיקליות שנהגו למשוך קהל למופעים מסוגים שונים באמצעות ריקודים בעירום. בתקופת רומא נהוג היה כי במסגרת המשחקים (Ludi) לכבוד האלה פלורה (Flora), אלת האביב והפריחה בתרבות הרומית יופיעו נשים בעירום. יש אף מי שטוענים שבספרות הנוצרית הקדומה מהמאה הראשונה לספירה יש רמיזה לאקטים של חשפנות, הגם שאינם מתוארים בצורה מפורשת במקורות אלה. כך, ביחס לסיפור ריקוד הצעיפים של שלומית בת הרודיאס בפני הורדוס אנטיפס נטען כי בריקודה נכללו אקטים של חשפנות באמצעותם היא שכנעה אותו להבטיח לה כל אשר תרצה. במאה השישית לספירה, הקיסרית תאודורה (אשתו של יוסטיניאנוס הראשון ושותפתו לקיסרות האימפריה הביזנטית) מתוארת כמי שהתחילה את חייה (בטרם עלתה לגדולה) כחשפנית זוננה. ראו:

Richard A. Posner, *Sex and Reason*, page 363 (Harvard University Press, 1992). Max Goldman, [Associating the Auletris: Flute Girls and Prostitutes in the Classical Greek Symposium](#), available online, last entry 15.12.2013. Beyond Slavery: Overcoming Its Religious and Sexual Legacies, Edited by Bernadette J. Brooten with the editorial assistance of Jacqueline L. Hazelton (Palgrave MacMillan, 2010), page 162. [Procopius: Secret History](#) (English translation by H. B. Dewing as printed in Vol. VI of the Loeb Classical Library published in 1935), available online, last entry 15.12.2013.

Matthew 14 ("הבשורה לפי מתי"), Mark 6 ("הבשורה על-פי מרקוס").

במהלך תקופה זו לא ניתן היה למנוע באופן מוחלט את התופעה (בייחוד כאשר היא נערכה באופן שאינו פומבי, אלא באירועים פרטיים).⁵

סביב המאה השמונה עשרה חל שינוי נוסף, שהתבטא הפעם ב**נסיונה מהתפיסה הדתית שביקשה לקדם חוקי מוסר וצניעות מסוגים שונים**. כך, התפיסה שהושרשה בידי הכנסייה במאות הקודמות ושללה מופעי חשפנות (כמו גם הצגת עירום בפומבי) לא נתפסה עוד כתפיסה בלעדית. הדעות חלוקות ביחס למועד המדויק וביחס למדינה הראשונה וסוג המופע בהם חשפנות בצורתה המודרנית הופיעה מחדש במהלך מאה זו.⁶ יחד עם זאת, ניתן לקבוע כי במהלך מאה זו הפכו מופעי חשפנות במקומות בילוי מסוגים שונים לנפוצים יותר בקרב החברה כסוג של בילוי מקובל (בתחילה בעיקר עבור גברים ולאחר מכן - במאות מאוחרות יותר, גם עבור נשים). כך, בעת זו החלו לעלות מופעים במדינות שונות שכללו שילוב של מוסיקה והסרת בגדים בידי המופיעים. חלק ממופעים אלה נערכו עד שהמופיעים בהם הוצגו בעירום מלא בפני הקהל, חלקם עד לעירום חלקי או הלבשה תחתונה בלבד; חלקם הועלו בבתי בושת, חלקם במועדנים שהציעו מה שהוגדר כמופעי בידור מקובלים יותר (מועדוני ריקודים, מועדני קברט דוגמת המולן רוז' בפריז וכדומה), וזאת בהתאם לחקיקה שהייתה מקובלת באותן תקופות.⁷

1.1. חשפנות, חקיקה מגבילה וההשפעה על רמות פשיעה מינית

כידוע, ככלל, בחברות דמוקרטיות ומערביות קבועים עקרונות חוקתיים בסיסיים המעגנים זכויות אדם וחירויות מסוגים שונים. העיגון של זכויות וחירויות אלה נעשה באמצעים שונים, וכך גם תחולת הזכויות והחירויות והיקפן או תוכן משתנה לפי המדינה והשיטה המשפטית הנהוגה בה. כך, פעמים רבות עקרונות אלה מעגנים בתוכם את חופש הביטוי, חופש העיסוק, חירות הפרט לבצע פעולות בגופו ובקניינו ועוד. כל אלה מהווים עקרונות שניתן לעשות בהם שימוש כדי להגן על מי שמבקשים לעסוק בחשפנות.⁸

⁵ Richard A. Posner, *Sex and Reason*, pp 213-219, 220-237 (Harvard University Press, 1992).

למרות האמור לעיל בדבר הכנסייה הקתולית שביקשה לעודד חקיקת מוסר וצניעות ולקדם אותה ברחבי אירופה, יש מקורות ובהם טענות על כך שלא תמיד היה ציות מלא להם בקרב הכנסייה. כך לדוגמה, יש עדויות על כך שגם בקרב הדרגים הגבוהים ביותר של הכנסייה הקתולית היו נהוגים מופעי חשפנות. הדוגמה המובהקת ביותר מצויה בטענות כי בתקופת האפיפיור אלכסנדר השישי נערך בארמון האפיפיור עצמו נשף תחת השם "בלט הערמונים" (Banquet of Chestnuts או Ballet of Chestnuts), במסגרתו נערכו מופעי חשפנות. להרחבה בנוגע לטענות אלה והטענות הנגדיות השוללות תיאור זה של האירועים, ראו המקורות הבאים:

Johann Burchard, *Pope Alexander VI and His Court: Extracts from the Latin Diary of Johannes Burchardus*, 1921, F.L. Glaser, ed., New York, N.L. Brown, pp. 154-155. Monsignor Peter de Roo (1924), *Material for a History of Pope Alexander VI, His Relatives and His Time*, 5 vols.), Bruges, Desclée, De Brouwer, vol. 5, p. 196.

⁶ כך, יש הסוברים כי מופעים מסוג זה עלו בערים שונות בארה"ב כחלק מהמופעים שבתי הבושת הציעו לציבור הרחב המבקר בהם, אחרים סוברים כי המקור המרכזי היה במופעי בידור באירופה (בעיקר בצרפת ובאנגליה) בהם המופיעים (כמעט באופן בלעדי המופיעות) הסירו את בגדיהם עד להלבשה תחתונה או לחילופין עד לחשיפת החזה בלבד. להרחבה ראו:

Rachel Shteir, *Striptease: The Untold History of the Girlie Show* (Oxford University Press, 2005), pp 69-132.

⁷ Rachel Shteir, *Striptease: The Untold History of the Girlie Show* (Oxford University Press, 2005), pp 12-18, 49 and onwards.

⁸ לדוגמה, עקרונות אלה מעוגנים בחקיקה הישראלית במקורות שונים ואף זכו לעיגון בפסיקת בתי המשפט, ראו לדוגמה חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וסעיף 3 לחוק יסוד: חופש העיסוק ("כל אזרח או תושב של המדינה זכאי לעסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלח יד"). עקרונות אלה מוכרים ומעוגנים בדברי חקיקה שונים הן בינלאומיים והן של מדינות שונות ברחבי העולם המערבי כולו, כגון: ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם (The Universal Declaration of Human Rights), כתב הזכויות והחירויות הקנדי (Section 2 of the Canadian Charter of Rights and Freedoms), התיקונים הראשון והארבעה-עשר לחוקת ארה"ב (First Amendment), ועוד.

יחד עם זאת, עקרונות אלה אינם מוחלטים, ומדינות רבות בחרו לקבוע בחקיקתן הוראות המגבילות אותם ומחייבות כפיית ציות לחוקי מוסר וצניעות מסוגים שונים (בייחוד כאשר מדובר בסוגיות בנוגע ל"צניעות מינית"⁹). מגבלות אלה נובעות ממגוון רחב של נימוקים, כאשר הנפוצים שבהם הם: שמירה על צניעות ומוסר (במרחב הציבורי ולעיתים אף במרחב הפרטי); מניעת השחתת המוסר או פגיעה ברגשות הציבור; שמירה על הסדר הציבורי; נימוקים פטרנליסטיים מסוגים שונים שמבקשים לקדם עמדות חברתיות, תרבותיות ואחרות, כמו גם מעוניינים לכפות אותן על כל החברה. בהקשר זה יוער, כי לעיתים קבוצות הנימוקים השונות נובעות דווקא מאסכולות ומתפיסות עולם מנוגדות. כך לדוגמה, יש ונימוקים אלה מבוססים על עמדות פמיניסטיות שמבקשות להגן על נשים, למנוע את החפצתן, לשפר את מעמדן בחברה ואת השוויון המגדרי; לעומת זאת, יש ונימוקים אלה נובעים דווקא מעמדות דתיות או שמרניות (או עמדות דומות אחרות), שלעיתים אף מנוגדות לעמדות הפמיניסטיות, ובחלקן נובעות מתפיסה שמרנית בדבר מעמד נשים והצורך של החברה להגן עליהן.

כך, חוקים מגבילים מסוג זה מבוססים, לעיתים קרובות, על איזון (כאשר נקודת האיזון הנבחרת היא במידה רבה תולדה של התרבות הכללית והמשפטית באותה מדינה). איזון זה מתבצע במתח שבין הצורך או ההכרח בקביעת מגבלות לחירויות ולזכויות כנגד הערכים העומדים ביסוד זכויות וחירויות אלה. כפי שיוצג בפרק הסקירה המשווה, כתוצאה מכל אלה היקף הזכויות והחירויות האמורות שונה ממדינה למדינה בהתאם לשיטת המשפט והתרבות הכללית אליה השיטה הנדונה שייכת, ובהתאם לכך המגבלות והיקפן שונים ממדינה למדינה.

מעבר לכך, וכסוגיה המשלימה את הדיון לעיל בדבר הנימוקים להגבלת חשפנות (ופעולות מיניות אחרות), ניצבת גם השאלה בדבר מתאם (קורלציה) בין העדר מגבלות ובין קיומה של אלימות מינית, כמו גם סוגיות תיאורטיות בדבר התרבות והמגמות שמועדוני חשפנות מקדמים. נושאים אלה אומנם אינם בליבו של מסמך זה, אולם לשם שלמות התמונה לגבי הרקע התיאורטי שבמסמך יוקדש החלק שלהלן לסוגיות אלה:¹⁰

- **עמדה שלילית להתרת חשפנות:** יש הסוברים כי מתקיים קשר בין מועדוני חשפנות (או קיום הופעות מסוג זה) ובין רמות גבוהות של פשיעה מינית. כך לדוגמה, בדו"ח שהתפרסם בתחילת שנות ה-2,000 באנגליה (להלן - דו"ח לילית)¹¹ נטען כי לאחר פתיחת מועדוני חשפנות (בעיקר כאלה בהם יש מגע בין הרקדניות והצופים - ריקודי חיק, lap dancing) חלה עלייה ברמות הפשיעה המינית. דו"ח זה התבסס על נתונים שנאספו מרובע קמפדן שבלונדון ומטרתו המוצהרת הייתה מניעת פתיחת מועדונים נוספים וסגירתם של אלה שכבר פועלים ברובע זה. הדו"ח נערך בידי ארגונים לא ממשלתיים (Eaves Housing For Women, ו-Lilith), שהם ארגונים למען קידום זכויות נשים ומניעת אלימות כנגד נשים.¹¹

⁹ הכוונה לכל אותם החוקים שעוסקים בהסדרת היחס שבין נושאים הנחשבים כנחלת הפרט ובין המרחב הציבורי. כגון, הטלת מגבלות מסוגים שונים על הצגת עירום בפומבי, הטלת מגבלות על פעולות שעשויות להיחשב גסות, לא ראויות או מגוננות (Obscene, lewd or indecent), הטלת מגבלות בדבר השעות, המקומות והצורה שבה ניתן להציג מופעים הכוללים נושאים מיניים וכדומה. להרחבה בעניין ההגדרות של חקיקה מסוג זה, ראו:

Anita L. Allen, "Disrobed: The Constitution of Modesty" - Symposium Privacy Law in the New Millennium: A Tribute to Richard C. Turkington, 51 Vill. L. Rev. 841 (2006).

¹⁰ כפי שגם יוצג להלן (בפרק העוסק בדיון באנגליה), חלק מהדו"חות שעל בסיסם נכתבו פסקאות אלה, הוכנו והוגשו במסגרת בחינת רשויות מקומיות אנגליות את מדיניות הרישוי שלהן ביחס למועדוני חשפנות ומקומות בילוי אחרים למבוגרים, שבמסגרתה הוגשו לרשויות אלה דוחות רבים מטעם בעלי עניין מסוגים שונים.

¹¹ I. Eden, Lilith Report on Lap Dancing and Striptease in the Borough of Camden (London: The Lilith Project, Eaves Housing for Women, 2003).

כמו כן, בדו"ח זה ובדו"חות אחרים שהתפרסמו לאורך השנים (בעיקר מטעם ארגוני נשים), שניתחו את התופעה מבחינה איכותנית ולא כמותית, נטען כי מועדוני חשפנות מקדמים תרבות של החפצה של נשים (objectification), וכתוצאה מכך עשויים לפגוע בשוויון המגדרי. עוד נטען בדו"חות אלה כי מועדוני חשפנות פוגעים ביצירת דימוי נשי חיובי בקרב נערות צעירות, כמו גם כי הם מעודדים את תעשיית המין (הזנות) ואף מעודדים אלימות כנגד נשים.¹²

• **עמדה התומכת בהתרת חשפנות:** לעומת זאת, יש הסוברים כי אין התאמה כלשהי בין פתיחת מועדונים מסוג זה או קיום מופעי חשפנות ובין פגיעה מינית. בדו"חות ובמחקרים שונים שנכתבו לאחר דו"ח לילית' (הן על-ידי בעלי מועדוני חשפנות וחשפניות והן מטעם חוקרים עצמאיים) נטען כי שיטת החישוב שבדו"ח האמור ותוצאותיו היו מוטות ומוטעות והציגו תמונה מעוותת של המצב בפועל. כך, יש הטוענים כי תוצאת החישוב שנעשה בידי הארגונים שגויה בשל טעויות במדידה, וכי האחוז שנמדד בפועל על סמך נתוני המשטרה נמוך הרבה יותר (אך עדיין הראה על גידול בפגיעה). במקביל, היו מי שטענו כי אין כל תוקף למחקר כולו, מכיוון שהוא נסמך על תקופת מדידה קצרה יחסית, היו בו בעיות בקבוצת המדגם (שלא הייתה קבועה) ולא ניתן היה לגזור ממנו קשר מובהק בין העלייה באלימות ובין פעילות המועדונים. כמו כן, במחקרים אלה נטען (מבחינה איכותנית ולא כמותית) כי נשים העובדות במועדונים אלה עושות כן מבחירה חופשית, וכי זו זכותן החוקתית לעשות כן ועל כן אין להגבילן.¹³

יוער, כי בישראל אין כיום בחקיקה הגדרה של מופעי חשפנות ואף אין הסדרה מקיפה של תחום זה. ההסדרה הקרובה ביותר לתחום האמור, אשר עוסקת אף היא בתחומים הנקשרים לעולם המוסר, הצניעות והפרטיות, היא זו שמעוגנת בחקיקה הפלילית הישראלית שאוסרת על עבירות זנות ותועבה.¹⁴

¹² K. Frank, "Exploring the Motivations and Fantasies of Strip Club Customers in Relation to Legal Regulations", *Sexual Behavior*, Vol. 34 (5) (2005), pp. 487–504. Object, Stripping the Illusion: Countering Lap Dancing Industry Claims (2008)

¹³ Brooke L. Magnanti, THE IMPACT OF ADULT ENTERTAINMENT ON RAPE STATISTICS IN CAMDEN: A RE-ANALYSIS (2011). J. L. Hanna, "Exotic Dance Adult Entertainment: A Guide for Planners and Policy Makers", *Journal of Planning Literature* 20(2) (2005), pp 116-134. Bryant Paul, Daniel Linz and Bradley J. Shafer, "Government Regulation of Adult Businesses through Zoning and Anti-Nudity Ordinances: Debunking the Legal Myth of Negative Secondary Effects", *Communication Law and Policy* 6(2), pp 355-391. Camden Borough Council, Analysis of Crime Around Lap Dancing Clubs (July 2011), summary available in [John-Cortin Fernandez, Portsmouth Council SEV licensing Consultation Response](#) (2012), last entry 23.12.2013. Teela Sanders, Kate Hardy, "The Regulatory Dance: Investigating the Structural Integration of Sexual Consumption into the Night Time Economy", ESRC (2011).

כמו כן, יוער כי יש הסוברים כי דווקא הימצאותן של אפשרויות ממוסדות לפורקן עבור אוכלוסיות מסוימות יכולה אף להביא להפחתה של אלימות מינית. ראו לדוגמה:

Milton Diamond, Pornography, Rape and Sex Crimes in Japan, *International Journal of Law and Psychiatry* 22(1) (1999), pp 1-22. Milton Diamond, "The Effects of Pornography: an international perspective" in PORN 101: EROTICISM, PORNOGRAPHY, AND THE FIRST AMENDMENT, editors: James Elias, Veronica Diehl Elias, Vern L. Bullough, Gwen Brewer, Jeffrey J. Douglas & Will Jarvis (Promethius Press, 1999).

¹⁴ ראו סימן י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (סעיפים 199-214ב). ראו גם יעקב קדמי, על הדין בפלילים – חוק העונשין – הדין בראי הפסיקה (הוצאת דיונון, חלק רביעי, מהדורה מעודכנת - 2006), עמודים 2165, 2214-2223. כמו כן, ספציפית לעבירות זנות, ראו: ת"א 112/66 מדינת ישראל נ' סעיד בן סולימאן עוקשי, פס"מ סא 134. ע"פ 531/75 דוד אביטל נ' מדינת ישראל, פד"י (לון) 2, 579, 582. ת"פ 335/89 (נצי) מדינת ישראל נ' יהודה מויאל, פורסם בנבו: "מעשה זנות הינו שימוש בגוף האשה בתשלום לשם סיפוק התאוה המינית" (יוער, כי כיום, ולאור המונחים בהם נעשה שימוש בחוק העונשין, מדובר ב"אדם" ולא רק אשה). ספציפית לעבירות התועבה, ראו גם: ע"פ 15/63 וייס ואח' נ' מדינת ישראל, פד"י (ז) 4, 2322-2323. ע"פ 495/69 דן עומר נ' מדינת ישראל, פד"י (כד) 1, 408, 411: "קני המידה שעל פיהם נדונה השאלה אם חומר הוא 'נתעב'... הם אלה הנהוגים בחברה דהיום ולא אלה של תקופת המלכה ויקטוריה". ת"א (חי) 404/82 יוסף ישעיהו נ' מדינת ישראל, תש"מ (2) 522.

2. סקירה משווה

בפרק זה נציג את הדין בכמה מדינות זרות שנבחרו לצורך סקירה משפטית משווה. כפי שיוצג, מודל ההסדרה במדינות אלה מבוסס במקרים רבים על הסדרה באמצעות מנגנוני רישוי שמופעלים בידי רשויות מקומיות. כך, בחלק מהמקרים בסיס ההסדרה קבוע בחקיקה הראשית, אולם יציקת התוכן והמדיניות הספציפית נקבעות ברמה המקומית. בחלק אחר של המקרים ההסדרה כולה נעשית ברמה מקומית. מעבר לכך, יוער כי דגש מרכזי בסקירה המשפטית ההשוואתית ניתן למצב המשפטי בארה"ב, מאחר ובה נערך דיון משפטי משמעותי בבתי המשפט בדבר השאלה האם ניתן בכלל לקבוע מגבלות על חשפנות כעיסוק או כביטוי (כלומר, כחלק מהשאלה החוקתית הרחבה יותר של מגבלות על עקרונות יסוד חוקתיים), כמו גם בשאלה איזה צורה מגבלות חקיקתיות אלה צריכות ויכולות לקבל.

2.1. ארה"ב

כפי שיפורט להלן, עיקר הדיון המשפטי בארה"ב סביב מופעי חשפנות מתמקד באיזון שבין חופש הביטוי (המעוגן בתיקון הראשון לחוקת ארה"ב) ויכולת המדינה לקבוע סדרי שלטון ומשפט במרחב הציבורי ואכיפת סדרים אלה באמצעות "חקיקת מוסר".

מאחר ומדובר בסוגיה המוסדרת בארה"ב **בדין המדינתי ובדין המוניציפאלי**, הרי שההסדרה שתוצג להלן לא תמיד תהיה זהה. יודגש, כי החקיקה שנסקרה ותוצג להלן **מתייחסת במכוון רק לאותן המדינות או הרשויות המקומיות שבהן נקבעו מגבלות מסוגים שונים על עסקים אלה** (זאת, מעבר למגבלות הסטנדרטיות או הכלליות של רישוי). מעבר לכך, וכאמור לעיל, חלק ניכר מפרק זה עוסק **בדיון בבתי המשפט הפדראליים שנדרשו לשאלת האיזון שבין התיקון הראשון לחוקת ארה"ב והאיסורים שנקבעו בחקיקה המדינתית והמוניציפאלית**, ובמשך תקופה ארוכה היו חלוקים בעמדתם ביחס לאיזון הרצוי והדרך שבה הוא יכול לקבל ביטוי חקיקתי.

כך, כפי שגם יפורט בהרחבה להלן, בחלק מהמדינות והרשויות המקומיות בארה"ב **נאסר על הצגת מופעי חשפנות בעירום מלא** (בדרך-כלל באמצעות איסור על הצגת עירום בפומבי), ובתי המשפט אישרו איסורים אלה בקביעה כי הם חוקתיים ואינם רחבים יתר על המידה (לדוגמה באינדיאנה, בעיירה איירי בפנסילבניה, בדטרויט ועוד); בחלק מהמדינות נעשה ניסיון לקבוע חקיקה אוסרת כאמור, אך בתי-המשפט קבעו כי איסורים אלה נקבעו באופן רחב יתר על המידה (ניו-יורק וקליפורניה);¹⁵ בחלק מהמקרים בחר המחוקק שלא לקבוע הוראות האוסרות באופן מוחלט על הצגת עירום (או מופעי חשפנות), אלא להסתפק בהוראות המסדירות את צורת הצגת המופעים והפעילות בתחום זה (לדוגמה,

---

¹⁵ דוקטרינת ה-Overbreadth, היא דוקטרינה מוכרת במשפט האמריקני העוסקת בחופש הביטוי ובהטלת מגבלות עליו. דוקטרינה זו קובעת כי ניתן לתקוף דבר חקיקה ולהביא לביטולו, גם אם הוא על פניו חוקתי, וזאת כאשר הוא "רחב יתר על המידה" (overly broad). דבר חקיקה עשוי להיחשב "רחב יתר על המידה", כאשר הוא נועד להגביל ביטוי שאינו מוגן (דוגמת, ביטוי הנכלל באחד החריגים לעקרון חופש הביטוי), אך בשל העובדה כי המגבלות הקבועות בו מנוסחות באופן רחב יחסית הוא מביא לפגיעה לא רק בביטוי שאינו מוגן, אלא גם בביטויים אחרים – מוגנים, החוסים תחת עקרון חופש הביטוי (בין אם הפגיעה בביטויים המוגנים ישירה ובין אם היא עקיפה ומתבטאת ביצירת תמריץ שלילי שעשוי להביא לפגיעה בהחלפה החופשית של דעות בשיח הציבורי). להרחבה ראו:

Broadrick v. Oklahoma, 413 U.S. 601, 615 (1973). Board of Trustees of State Univ. of N.Y. v. Fox, 492 U.S. 469, 485 (1989). R. A. V. v. City of St. Paul, 505 U.S. 377 (1992). Los Angeles Police Dept. v. United Reporting Publishing Corp., 528 U.S. 32, 39 (1999). Virginia v. Hicks, 539 U.S. 113, 119-20 (2003).

בחקיקה המוניציפאלית של הערים סן-דייגו וסאמר בהן נקבעו כללים בדבר שמירת מרחק בין המופיעים והקהל, דרישות רישוי, איסור על פעולות מסוימות וכדומה). כמו כן, בחלק מהמדינות ומהרשויות המקומיות מלכתחילה בחרו **שלא לקבוע מגבלות מיוחדות על תחומים אלה, למעט המגבלות הכלליות של כללי הרישוי המקומיים** (חלקים מנבדה, טקסס ועוד).

2.1.1. התפתחות הפסיקה הפדרלית בארה"ב

כאמור לעיל, בכדי להסביר את ההוראות שנקבעו ברמה המדינתית והמוניציפאלית (והיחס אליהן בפסיקה המדינתית), יש בראש ובראשונה להתייחס לפסקי-הדין המרכזיים שנקבעו ברמה הפדראלית בנוגע לזכות המדינה להגביל ריקוד בעירום. כפי שיוצג להלן, כיום ההלכה המקובלת היא **שהמדינה יכולה להגביל מופעים בעירום, גם אם הם עשויים להיחשב לפי חלק מהדעות כביטוי מוגן לפי עקרון חופש הביטוי בארה"ב, וזאת על בסיס ההלכות הכלליות (והפרטניות) שנקבעו בהקשר של חופש הביטוי ומגבלותיו בארה"ב** (יחד עם זאת, ההלכה האמורה בנוגע למגבלות על חשפנות מצויה גם כיום במחלוקת בקרב חלקי משופטי בית המשפט העליון הפדראלי, הגם שהיא ההלכה המחייבת).

בטרם נפנה לניתוח פסקי הדין וההלכות המרכזיות בנושא יצוין, כי סוגיה מרכזית שמצויה "מאחורי הקלעים" של הדין המשפטי בארה"ב נוגעת לשאלה האם מגבלה (או איסור לצורך העניין) המוטלת על חופש הביטוי היא **מגבלה המוטלת על תוכן הביטוי או שהיא ניטרלית לתוכן** (content-neutral restrictions).¹⁶

כפי שיוצג להלן, **כאשר מוטלות בארה"ב מגבלות על חופש הביטוי שאינן ניטרליות לתוכן הביטוי עצמו, אלא מגבילות את הביטוי - תעשה הביקורת השיפוטית במשורה** (strict judicial scrutiny). דבר זה מתבטא פעמים רבות בדרישה כי המגבלה תשרת אינטרס משמעותי של המדינה, כמו גם כי יוכח כי אין באפשרות המדינה לבחור באמצעי אחר שפגיעתו בחופש הביטוי תהיה פחותה וכדומה. לעומת זאת, **כאשר מדובר במגבלות ניטרליות לתוכן הביטוי, אזי בחינתן בידי ערכאות שיפוטיות תעשה במבחנים מקלים יותר**. ככלל, וכפי שיוצג בהרחבה להלן, מבחנים אלה (שנקבעו מההלכות הכלליות בנושא חופש הביטוי בארה"ב) מתבטאים בדרישה כי הממשלה (או הגורם המגביל) תוכיח כי **המגבלה משרתת אינטרס משמעותי, שאינטרס זה אינו מתבטא בהגבלת חופש הביטוי גרידא, כמו גם כי החוק נוסח באופן צר יחסית וכי יש אלטרנטיבות אחרות להצגת הביטוי המוגן בשיח הציבורי**.¹⁷

לפי דוקטרינה זו, **מגבלות ניטרליות יהיו מותרות גם אם הן פוגעות באופן אגבי בתוכן של ביטוי מוגן** (וכל עוד הן אינן רחבות יתר על המידה).¹⁸ הנימוק של בתי המשפט לכך הוא שמגבלות ניטרליות יוצרות **סיכון נמוך הרבה יותר להוצאת דעות ורעיונות מהשיח הציבורי**.¹⁹

¹⁶ City Council of Los Angeles v. Taxpayers for Vincent, 466 U.S. 789, 804-05 (1984). Ward v. Rock Against Racism, 491 U.S. 781, 791 (1989). Ladue v. Gilleo, 512 U.S. 43, 54-59 (1994). Judy Madsen v. Women's Health Center, Inc., 512 U.S. 753 (1994).

דוגמה למגבלה ניטרלית לתוכן יכולה להיות איסור על תליית מודעות באיזור ציבורי (בנימוק כי הן יוצרות לכלוך), וזאת ללא כל קשר לתוכן המודעות. איסור כזה אינו פוגע בסוגים ספציפיים של ביטויים על סמך תוכנם, אלא מגביל את כולם באותו האופן. לכן, ייחשב ניטרלי לתוכן הביטוי (אין המשמעות כי הוא אינו פוגע בחופש הביטוי, אלא שההגבלה ניטרלית לתוכן).

¹⁷ Ward v. Rock Against Racism, 491 U.S. 781, 791 (1989): "government may impose reasonable restrictions on the time, place, or manner of protected speech, provided the restrictions 'are justified without reference to the content of the regulated speech, that they are narrowly tailored to serve a significant government interest, and that they leave open ample alternative channels for communication of the information'".

¹⁸ ראו הערת שוליים 15 לעיל בנוגע לדוקטרינת ה-overbreath.

המגבלות המוטלות על מופעי חשפנות (או הצגת עירום בפומבי) נכרות בדיון המשפטי הנוגע ל"ביטוי סמלי" (symbolic speech) ולמגבלות שניתן להטיל עליו. להלן סקירה של פסקי-הדין המרכזיים מהם נובעת כיום ההלכה השלטת בארה"ב:

- **פרשת אובריאן (O'Brien):**²⁰ בפרשה זו נדון אישום פלילי שהוגש כנגד אדם ששרף בפני קהל צווי גיוס (Selective Service registration certificate) כמחאה על מלחמת וייטנאם. האישום הוגש על בסיס חקיקה שקבעה איסור פלילי על פגיעה בצווים אלה. הדיון נסוב סביב השאלה האם שריפתם מהווה ביטוי מוגן לפי התיקון הראשון לחוקה (המגן על חופש הביטוי). בפרשה נקבע כי האיסור הפלילי היה חוקתי.²¹

בנימוקי ההחלטה נקבע כי כאשר מדובר בביטוי סמלי (symbolic speech), המתבטא בכך שאלמנטים של ביטוי (speech, במובן של ביטוי מוגן חוקתי) מתחברים על-ידי התנהגות (conduct) עם דבר שאינו ביטוי (nonspeech, במובן שלא מדובר בביטוי מוגן), וניתן להוכיח את קיומו של אינטרס ממשלתי חשוב מספיק להגבלה של הרכיב שאינו ביטוי, אזי ניתן יהיה להצדיק הטלת מגבלות אגביות (incidental limitations) על הביטוי המוגן.²² כך, בפרשה זו נקבע מבחן בן ארבעה חלקים מרכזיים שעוסק בהגבלות המוטלות על ביטוי סמלי (symbolic speech):²³

- האם מבחינה חוקתית לממשלה הייתה סמכות להוציא מגבלות אלה.
- האם החקיקה נועדה לשרת אינטרס חשוב של הממשלה.
- האם האינטרס הממשלתי (או המגבלות) אינו קשור לדיכוי של חופש הביטוי גרידא.
- האם ההגבלה המוטלת על חופש הביטוי מידתית, בכך שהיא אינה עולה על מה שהכרחי לצורך קידום האינטרס הממשלתי.

כפי שיוצג להלן, המבחן שנקבע בפרשה זו משמש את בתי המשפט בארה"ב לניתוח זכות המדינה להגביל באמצעות חקיקה מופעי חשפנות (או לאסור עליהם לחלוטין).

- **פרשת ברנס (Barnes):**²⁴ בפרשה זו נדונה עתירתם של כמה מוסדות שפעלו במדינת אינדיאנה והציגו מופעי ריקוד בעירום מלא, וכן של החשפניות שעבדו בהם, כנגד חוק של מדינת אינדיאנה שדרש כי חשפניות ילבשו לכל הפחות תחתונים ויודבקו על הפטמות שלהן מדבקות מיוחדות. הדיון בפרשה זו נסוב בעיקר סביב השאלה האם ריקוד בעירום הוא ערך מוגן לפי עקרון חופש הביטוי. הגם שלא הייתה דעת רוב מוסכמת בפרשה זו (ראו להלן) החוק אושר כחוקתי ונקבע כי המדינה יכולה להגביל ביטוי גם אם הוא expressive conduct. יחד עם זאת, העדר דעת רוב

---

¹⁹ Turner Broadcasting System, Inc. v. FCC - 512 U.S. 622 (1994), at 642. : "pose a less substantial risk of excising certain ideas or viewpoints from the public dialogue."

²⁰ United States v. O'Brien, 391 U.S. 367 (1968).

²¹ Ibid, 375.

²² Ibid, 376.

²³ Ibid, 377.

²⁴ Barnes v. Glen Theatre, Inc., 501 U.S. 560 (1991).

ברורה ומוסכמת בפרשה זו, כמו גם כמות הדעות המסתייגות מהדרך בה נתקבלה התוצאה ואף הדעות השוללות את התוצאה, הביאה לכך שנוצרה **אי ודאות משפטית בנוגע לשאלה שבנדון**.

שופטי בית המשפט העליון של ארה"ב היו חלוקים בסוגיות השונות שעלו כתוצאה מהפרשה ובפסק-הדין לא ניתנה דעת רוב מוסכמת. דעת ה-plurality opinion²⁵, שניתנה בידי השופט רנקוויסט הייתה כי **ריקוד בעירום היא צורת ביטוי המוגנת בידי חופש הביטוי**. למרות זאת, יש הצדקה להטלת מגבלה חקיקתית למרות הפגיעה האגבית בחופש הביטוי, מכיוון שניתן להוכיח כי **האיסור מקדם אינטרס משמעותי של הממשלה בהגנה על המוסר והסדר**²⁶, וכי **האיסור המוטל אינו פוגע במסר הארוטי שהרקדניות מבקשות להעביר בריקוד**. הלכה למעשה, לפי דעה זו דבר החקיקה במדינת אינדיאנה עובר את 4 חלקי המבחן שנקבע בפרשת אוברייאן לעיל. ספציפית ביחס לחלק השלישי של מבחן אוברייאן נקבע בדעה זו כי **המדינה אינה אוסרת על ריקוד בעירום בלבד, אלא על כל צורות ההופעה בעירום במקום פומבי, ולכן לא ניתן לומר שהחקיקה נועדה לדכא צורת ביטוי (קרי- היא נועדה לקדם מטרה נוספת)**. לגבי החלק הרביעי של המבחן, נקבע כי החקיקה לא נועדה להשתיק את הביטוי שיכול להיווצר מריקוד בעירום, אלא רק את הסוג הספציפי שלמדינה היה אינטרס בו בשל אותם ערכים חברתיים שהיא ביקשה לקדם.

השופט סקאליה אומנם הסכים עם המסקנה הסופית של דעת ה-plurality, אולם הוא ביסס את קביעתו על כך **שהחקיקה כלל אינה מתייחסת לביטוי מסוג כלשהו (expression), אלא כנגד נוהג (conduct)**. כתוצאה מכך, לדעת השופט סקאליה לא היה יסוד מלכתחילה לטיעון בדבר ביטוי מוגן מכוח התיקון הראשון לחוקה.

השופט סאוטר הסכים אף הוא עם דעת ה-plurality, הוא ציין כי **מופעים מהסוג הנדון הם אכן צורת ביטוי, אולם עירום לכשעצמו אינו כזה** (במילים אחרות, עירום הוא רק מצב אנושי ולא ביטוי כפי שאנו תופסים את רכיב הביטוי לפי עקרון חופש הביטוי). כך, לגישתו, **יש רכיב של ביטוי באקט של חשפנות וראוי להגן על רכיב זה, אולם ניתן גם להכפיף אותו לחקיקה מגבילה**²⁷.

השופטים וויט, מרשל, בלאקמון וסטיבנס כתבו את דעת המיעוט בה ציינו כי **החלק השלישי של המבחן שנקבע בפרשת אוברייאן לא מתמלא במקרה זה וכי לגישתם החקיקה אינה חוקתית**. לגישתם, המדינה מגבילה רק לכאורה נוהג בכדי להגשים את מטרתה הסופית. הנוהג האמור הוא חלק אינטגרלי מעצם טיבו וטבעו של הביטוי. העובדה שעירום הוא מצב אנושי אין משמעותה כי אין להגן עליו. כלומר, לפי גישה זו **העירום הוא דבר מהותי ואינטגרלי לביטוי הנדון ולכן המגבלות המוטלות על אקט החשפנות לא חוקתיות**.

כאמור, פרשה זו הותירה אחריה חוסר וודאות משפטית ביחס לתפיסת עירום וחשפנות כביטוי, כמו גם ביחס לאפשרות של המדינה לחוקק איסורים כנגד מופעים אלה. רק כעבור עשור – בפרשת איירי, ההלכה החלה להתבהר (על אף שגם בפרשה זו היו חילוקי דעות לא פשוטים).

²⁵ מונח זה משמש לתיאור מצב בו אין דעת רוב מוסכמת של יותר ממחצית השופטים היושבים בהרכב (ולכן אין דעת רוב המספקת לקביעת הלכה), אולם דעה זו (ה-plurality) היא הדעה שזכתה למירב התמיכה בהרכב בית-המשפט.

²⁶ Barnes v. Glen Theatre, Inc., 501 U.S. 560 (1991): "further a substantial government interest in protecting order and morality."

²⁷ "Although such performance dancing is inherently expressive, nudity per se is not"

- פרשת ארי (Erie):²⁸ בפרשה זו נדונה הוראת חוק מוניציפאלי (Ordinance 75-1994) בעיירה איירי שבמדינת פנסילבניה. הוראה זו קבעה איסור על הימצאות בעירום בפומבי במתכוון (state of nudity). בהוראה נקבע כי מי שעושה כן עובר עבירה פלילית מסוג summary offence (עבירות קלות שהמואשמים בהן נשפטים ללא מושבעים). הנימוק המרכזי לקביעת ההוראה היה ההשפעות המשניות השליליות (negative secondary effects), שהיו, לפחות לפי העיריה, לריקוד בעירום. תאגיד מפנסילבניה (Pap's A.M.), שהפעיל מועדון ובו רקדניות בעירום מלא, עתר כנגד חוקתיות החוק בשל הפגיעה בחופש הביטוי שבריקוד בעירום.

לאחר כמה תהפוכות בערכאות המדינתיות,²⁹ הגיעה הפרשה במהלך שנת 2000 לבית-המשפט העליון הפדראלי. דעת הרוב הייתה כי ההוראה חוקתית, כי אין היא פוגעת בחופש הביטוי וכי ניתן להטיל איסור על הצגת עירום בפומבי. בתוך כך נקבעו ההוראות המרכזיות שלהלן:

- הימצאות אדם בעירום אינה בהכרח ביטוי. בלשון בית המשפט – עירום אינו מצב שמהווה באופן אינהרנטי ביטוי (not an inherently expressive condition). יחד עם זאת, ריקוד בעירום מהסוג שנדון בפרשה זו יכול להיחשב כסוג של התנהגות החוסה בשוליים החיצוניים (outer ambit) של ההגנה הניתנת לפי התיקון הראשון לחוקה.
- בהתאם לפרשת אוברייאן ודוקטרינת ניטרליות המגבלה, היקף הביקורת השיפוטית צריך להקבע לפי הקשר שבין ההוראה המגבילה והביטוי. כך, אם מטרת החקיקה לא קשורה לדיכוי של ביטוי גרידא, אזי ההוראה יכולה להיות מוצדקת לפי מבחן המידתיות שנקבע בפרשת אוברייאן (כלומר, ניתן להסתפק בביקורת שיפוטית נוקשה פחות, less stringent). אם לעומת זאת, האינטרס הממשלתי המתבטא בחקיקה נקשר לתוכן הביטוי עצמו, אזי ההוראה המגבילה אינה בגדר ההלכה שנקבעה בפרשת אוברייאן ועליה להיבחן באמצעים חמורים יותר (כלומר, המגבלה אינה ניטרליות לתוכן הביטוי).
- במקרה זה, קבע בית המשפט כי המגבלות הממשלתיות האוסרות על הצגת עירום בפומבי צריכות להיות מוערכות לפי המבחנים שנקבעו בפרשת אוברייאן ואשר עסקו במגבלות על ביטוי סמלי (symbolic speech). זאת, מכיוון שהמגבלה כללית ורוחבית ומתייחסת לכל האפשרויות של הצגת עירום בפומבי.³⁰ עוד נקבע כי במקרה זה אין

²⁸ Erie v. Pap's A. M., 529 U.S. 277 (2000).

²⁹ בדיון בערכאה הראשונה בבתי המשפט המדינתיים (Court of Common Pleas) נקבע בתחילה כי החוק אינו חוקתי מכיוון שהוא פוגע בעקרון חופש הביטוי (המעוגן בתיקון הראשון לחוקה האמריקנית) ובאיסור ההפליה והפגיעה בזכויות (המעוגן בתיקון ה-14 לחוקה), זאת, מאחר שהניסיון לבטל את ההשפעות השליליות המשניות של ריקוד בעירום מביא לפגיעה בעצם הביטוי הארוטי הגלום בריקוד (impact negatively on the erotic message of the dance). כך, לדעת הערכאה הראשונה החקיקה לא הייתה ניטרלית למהות הביטוי ולפיכך היא צריכה לעבור תחת ביקורת שיפוטית נוקשה (strict scrutiny). בערעור (Commonwealth Court) נהפכה ההחלטה ונקבע כי ההוראה דווקא כן הייתה חוקתית וכי ניתן להגביל ריקוד בעירום. בערעור נוסף שהוגש לבית המשפט העליון של פנסילבניה (Pennsylvania Supreme Court) התהפכה ההחלטה בשנית ונקבע כי הוראת החוק המגבילה אינה חוקתית.

³⁰ Erie v. Pap's A. M., 529 U.S. 277 (2000): "a general prohibition on public nudity. By its terms, it regulates conduct alone. It does not target nudity that contains an erotic message; rather, it bans all public nudity, regardless of whether that nudity is accompanied by expressive activity"

בהכרח איסור על העירייה להטיל מגבלות על עירום, וזאת גם אם מגבלות אלה עשויות להטיל incidental burdens³¹ על ביטוי מוגן.

○ לאור קביעה זאת ניתח בית המשפט את המקרה לפי המבחנים שנקבעו בפרשת אוברייאן. ראשית, נקבע כי ההוראה המגבילה הצגת עירום בפומבי מצויה בסמכות החוקתית של העירייה. זאת, מאחר ובסמכות העירייה לקבוע הוראות בנושא בריאות הציבור ובטיחותו (public health and safety), כמו גם בנושאי שיטור (police powers). שנית, נקבע כי ההוראה עצמה והליכי קביעתה מעידים על האינטרס של הממשלה בצמצום ההשפעות המשניות השליליות של ריקוד בעירום. בית המשפט אף קבע שהעירייה לא צריכה להוכיח כי קיים קשר שלילי בפועל, והיא יכולה להסתמך על מחקרים שנערכו במקומות אחרים, וזאת כל עוד ניתן להניח באופן סביר כי מחקרים אלה רלוונטיים לסוגיה הנדונה.³² שלישית, נקבע כי המגבלה לא נועדה לפגוע בביטוי עצמו או בערך הטמון בביטוי זה, אלא (וכאמור לעיל) לצמצם את הנזקים המשניים שיכולים להיווצר מצורת הביטוי האמורה. לכן, לדעת בית-המשפט, המגבלה לא נועדה לדיכוי הביטוי או חופש הביטוי גרידא. רביעית, המגבלה מותירה אפשרות לבטא את הביטוי הגלום בריקוד בעירום בדרכים אחרות – כך לדוגמה, ניתן להופיע בלבוש תחתון המכסה את אברי המין ובמדבקות המכסות את הפטמות.³³

○ לאור כל זאת, קבע בית-המשפט בדעת הרוב כי במקרה הנדון החקיקה המדינתית אכן עומדת במבחן אוברייאן, והפך את החלטת בית המשפט העליון של פנסילבניה בקובעו כי החקיקה המגבילה אכן חוקתית.³⁴

דעת המיעוט של השופטים גינסבורג וסטיבנס הייתה כי ריקוד בעירום זכאי להגנה מכוח עקרון חופש הביטוי, גם אם הוא (לטענת חלק מהשופטים) "חוסה בשוליים החיצוניים" של העקרון. לגישתם, דעת יתר השופטים מהווה חריגה בוטה וקשה מהתפיסה המקובלת בחקיקה ובפסיקה בארה"ב. לגישתם, לפי תפיסה זו, במקרים בהם רוצים להגביל ביטוי בשל טענות

³¹ incidental burdens הוא מונח המשמש לתאר מגבלות שנוצרות בחקיקה המדינתית או הפדראלית ומתייחסות למסחר הבין-מדינתי או לזכויותיו של אדם מכוח החוקה, אך אינן מכוונות בהכרח למגבלות על הביטוי שנוצרות באופן משני.

³² בהקשר זה, בית המשפט הפנה לפרשה קודמת בה נדון איסור שהוטל בעיר דיטרויט על מתן אישורים ליותר מתאטרון אחד המציג סרטים למבוגרים בלבד באזור ספציפי. הטענה שהושמעה בידי העירייה הייתה כי קיום יותר ממוסד אחד כזה מביא להתדרדרות האזור כולו לפשע והיא התקבלה בידי בית-המשפט, ראו:

Renton and Young v. American Mini Theatres, Inc., 427 U.S. 50 (1986), at 51–52.

כן, בית המשפט הפנה לנימוקים שניתנו בדיון בעירייה בעת קבלת ההחלטה (בהם נטען, בתרגום חופשי, כי פעולות גסות וחסרות מוסר נערכות תמורת תשלום במקומות בילוי אלה והן מזיקות לביטחון הציבור, בריאותו ורווחתו), וציין כי נציגי המועצה הגורמים המכירים באופן הטוב ביותר את העירייה, ולכן יכולים לקבל החלטות מסוג זה באופן מיטבי, ראו:

Erie v. Pap's A. M., 529 U.S. 277 (2000): "The council members, familiar with commercial downtown Erie, are the individuals who would likely have had first-hand knowledge of what took place at and around nude dancing establishments there, and can make particularized, expert judgments about the resulting harmful secondary effects."

³³ Erie v. Pap's A. M., 529 U.S. 277 (2000): "The pasties and G-string requirement is a minimal restriction in furtherance of the asserted government interests, and the restriction leaves ample capacity to convey the dancer's erotic message."

³⁴ בית המשפט אף קבע כי ביחס לביטוי המתבטא בהתנהגות (expressive conduct) הממשלה תהיה בעלת יד חופשית יותר לעומת מגבלות אחרות המוטלות על ביטוי בכתב או בעל-פה. ראו:

"The government generally has a freer hand in restricting expressive conduct than it has in restricting the written or spoken word."

להשפעות משניות שליליות שלו (שאף השימוש בהן במקרה זה אינו תואם את הדרישה שנקבעה במבחן אוברייאן והיא דרישה המתמקדת בנטל הוכחה³⁵) יש להסתפק במגבלות המוטלות על המיקום בו הביטוי יבוצע, להבדיל ממצב של שימוש בטענות אלה לצורך הצדקת הטלת איסור על עצם הביטוי לגופו, כפי שנעשה כאן.³⁶

יוער, כי כנגד פסק-דין זה נשמעה ביקורת חריפה בשל הפגיעה האפשרית שלו בעקרון חופש הביטוי. ביקורת זו הסתמכה, במקרים רבים, על דעת המיעוט בפסק הדין, וכתוצאה מכך יש מי שסוברים שעדיין לא נאמרה המילה האחרונה בוויכוח המשפטי בארה"ב בנושא הצגת מופעים בעירום מלא והטלת מגבלות בדין המדינתי והמוניציפאלי.³⁷

2.1.2. דוגמאות מהדין המדינתי והמוניציפאלי בארה"ב

ניתן לראות כי הפסיקה המתוארת לעיל אפשרה למדינות ולרשויות מוניציפאליות לקבוע איסורים על הצגת מופעי חשפנות (קל וחומר, לקבוע מגבלות ברישוי או בדרכים אחרות על הצגת מופעים מסוג זה בפומבי). כתוצאה מכך, נוצר מגוון רחב של אפשרויות להסדרה ברחבי ארה"ב. השוני בהסדרה כמובן נובע מהתפיסות המשפטיות והתרבותיות הנהוגות בכל מדינה ומדינה ויחסן לסוגיות כמו עירום, צניעות, חופש הביטוי ועוד. בפרק זה בחרנו להביא כמה דוגמאות לסוגים שונים של הסדרים מגבילים שנקבעו בחקיקה³⁸ (יחד עם זאת, יודגש כי יש מקרים בהם אין כלל מגבלות מסוג זה; לדוגמה, בחלקים מנבדה, טקסס ועוד, בהם מופעי חשפנות נדרשים רק ברישוי כללי).

³⁵ ראו הרחבה והבהרה בהערת שוליים 36.

³⁶ "The Court is also mistaken in equating our secondary effects cases with the "incidental burdens" doctrine applied in cases such as O'Brien; and it aggravates the error by invoking the latter line of cases to support its assertion that Erie's ordinance is unrelated to speech. The incidental burdens doctrine applies when "speech' and 'nonspeech' elements are combined in the same course of conduct," and the government's interest in regulating the latter justifies incidental burdens on the former. Secondary effects, on the other hand, are indirect consequences of protected speech and may justify regulation of the places where that speech may occur. When a State enacts a regulation, it might focus on the secondary effects of speech as its aim, or it might concentrate on nonspeech related concerns, having no thoughts at all with respect to how its regulation will affect speech - and only later, when the regulation is found to burden speech, justify the imposition as an unintended incidental consequence. But those interests are not the same, and the Court cannot ignore their differences and insist that both aims are equally unrelated to speech simply because Erie might have "recognized" that it could possibly have had either aim in mind..."

³⁷ David L. Hudson, Adult Entertainment and the Secondary-effects Doctrine - How a zoning regulation may affect First Amendment freedoms, First Reports Vol. 2(1) (2002).

³⁸ יודגש כי סקירה קצרה זו אינה מהווה ביטוי ממצה של כל הסוגים האפשריים להסדרה בארה"ב בתחום זה. להרחבה ביחס לסוגי הסדרה נוספים שקיימים בארה"ב, ראו:

Vincent Blasi, Six Conservatives in Search of the First Amendment: The Revealing Case of Nude Dancing, William and Mary Law Review 33(3) (1992). Clinton P. Hansen, To Strip or Not to Strip: The Demise of Nude Dancing and Erotic Expression Through Cumulative Regulations, 35 Val. U. L. Rev. 561 (2001). David L. Hudson, Adult Entertainment and the Secondary-effects Doctrine - How a zoning regulation may affect First Amendment freedoms, First Reports Vol. 2(1) (2002). Anita L. Allen, "Disrobed: The Constitution of Modesty" - Symposium Privacy Law in the New Millennium: A Tribute to Richard C. Turkington, 51 Vill. L. Rev. 841 (2006). Britt Cramer, Zoning Adult Businesses: Evaluating The Secondary Effects Doctrine, Harvard Law School Discussion Paper No. 48 (2013).

כפי שניתן להבין מתיאור ההלכה שנקבעה בפרשת ברנס, באינדיאנה נקבעו הוראות שונות בחקיקה המדינתית המגבילות הצגת עירום בפומבי. הוראות אלה מעוגנות בפרק העוסק במעשים מגונים ובזנות (indecent acts and prostitution) בחלק הפלילי של קודקס החקיקה של המדינה, והם מבוססים על הוראה שאוסרת על התערטלות בפומבי:⁴⁰

- אדם שביודעין או בכוונה (knowingly or intentionally), מופיע במקום ציבורי (public place) במצב של "עירום" (state of nudity)⁴¹ עובר עבירת עוון מסוג C.⁴²
- אדם העושה כן במטרה שיראה אותו אדם אחר (intent to be seen) עובר עבירת עוון מסוג B.
- אם מבצע העבירה ביצע כבר בעבר עבירה זו (במטרה שיראה אותו אדם אחר), או אם הוא ביצע את העבירה (במטרה שיראה אותו אדם) "בנסיבות מחמירות", תחשב העבירה כעבירת פשע מהסוג הנמוך ביותר שבחקיקה.⁴³
- "נסיבות מחמירות" מתקיימות כאשר ביצוע העבירה נעשה באחד מאלה – בשטחי בית-ספר, בשטחי פארק ציבורי, או בשטחים השייכים לאתר ציבורי אחר המנוהל בידי מחלקת משאבי הטבע של אינדיאנה או מצוי בבעלותה.

סן דייגו

בניגוד למדינת אינדיאנה, בעיר סן-דייגו (שבמדינת קליפורניה) נקבעו הוראות בנושא בידור למבוגרים המאפשרות הפעלת עסקים מסוג זה, תחת מגבלות מסויימות הקבועות בקוד המוניציפאלי של העיר.⁴⁴

³⁹ להרחבה על הדין באינדיאנה (והתפתחותו) מעבר למתואר בפרק זה ובפסק דין ברנס לעיל, ראו פסקי הדין שלהלן:

State v. Baysinger, 272 Ind. 236, 397 N.E.2d 580, 583 (1980). Glen Theatre, Inc. v. Civil City of South Bend, 695 F. Supp. 414 (ND Ind. 1988). Miller v. Civil City of South Bend 904 F.2d 1081 (7th Cir. 1990).

⁴⁰ IC 35-45-4-1.5 Version a or Version b.

יוער, כי בימים אלה נערך עדכון נרחב של כל הוראות קודקס החקיקה באינדיאנה (והשינויים עתידיים להיכנס לתוקף בתאריך 7.1.2014); כתוצאה מכך חלק מהסעיפים בקודקס מופיעים בשני נוסחים. במקרה של עבירת העירום בפומבי הנוסח המעודכן והנוסח הקיים כוללים את אותן ההוראות המרכזיות שנסקרו לעיל.

⁴¹ להגדרה מורחבת של המונח "עירום", ראו:

IC, 35-45-4-1.

⁴² באינדיאנה 3 רמות של עבירות עוון (A-C). ככלל, העובר עבירות עוון מסוג A דינו עד לשנת מאסר אחת ועד 5,000 דולר קנס; העובר עבירת עוון מסוג B דינו עד 180 יום מאסר וקנס של עד 1,000 דולר; העובר עבירת עוון מסוג C דינו עד 60 יום מאסר וקנס של עד 500 דולר.

⁴³ כיום, באינדיאנה 5 רמות של עבירות מסוג פשע (A-D ועבירת הרצח). ככלל, העובר עבירת רצח דינו יהיה מאסר שלא יפחת מ-45 שנים ולא יעלה על 65 שנים וקנס של עד 10,000 דולר; העובר עבירת פשע מסוג A דינו יהיה מאסר שלא יפחת מ-20 שנות מאסר ולא יעלה על 50 שנים וקנס שלא יעלה על 10,000 דולר; העובר עבירת פשע מסוג B דינו מאסר שלא יפחת מ-6 שנות מאסר ולא יעלה על 20 שנים וקנס שלא יעלה על 10,000 דולר; העובר עבירת פשע מסוג C דינו מאסר שלא יפחת משנתיים מאסר ולא יעלה על 8 שנים וקנס שלא יעלה על 10,000 דולר; העובר עבירת פשע מסוג D דינו מאסר שלא יפחת משישה חודשים ולא יעלה על 3 שנים וקנס שלא יעלה על 10,000. כך, כיום הוראת החוק קובעת ענישה המתאימה לעבירת פשע מסוג D. לאחר עדכון החקיקה יקבעו 6 רמות לעבירת הפשע, ובמקרה של העבירה הנדונה העונש יותאם לעבירת פשע מרמה שישית (Level 6 felony), שתהפך להיות הרמה הנמוכה ביותר של ענישה באינדיאנה, ואשר הענישה בגינה תתאים לזו שהוטלה בעבר בגין עבירות פשע מסוג D, ראו: IC 35-50-2-1 Version b.

⁴⁴ San Diego Municipal Code, §§33.3601-33.3611.

לפי הוראות הקוד, החקיקה נועדה לקבוע סטנדרטים מינימאליים לתעשיית הבידור למבוגרים. מטרת החקיקה המוצהרות בקוד הן מניעת ניצול של מקומות אלה לצורכי זנות, מעשים מגונים או גסים, כמו גם מניעת כניסת ארגוני פשיעה לתחום זה, ניצולו לצורך הלבנות הון ואף מניעת בעיות בריאותיות ואחרות שעשויות להתרחש במקומות בילוי מסוג זה. יחד עם זאת, בקוד נקבע (והוצהר) כי הוא לא נועד למנוע גישה ממבוגרים לשירותים המיועדים עבורם ואשר מוגנים לפי התיקון הראשון לחוקה (עקרון חופש הביטוי), או למנוע ממציגים במופעים אלה ומבעלי מקומות בילוי שבהם הופעות כאמור מתרחשות גישה לשוק הרלוונטי לפעילותם.⁴⁵ הקוד קובע משטר היתרים כדלקמן:

- סוגי היתרים ומידע שצריך לכלול בבקשות להיתר: בחוק קבועים שני סוגי היתרים מרכזיים. היתר ל"מקום עסקים המציג מופעי בידור בעירום" (Nude Entertainment Business) והיתר ל"נותני שירותי בידור למבוגרים" (Adult Entertainer).⁴⁶

- "נותן שירותי בידור למבוגרים"⁴⁷ מוגדר בקוד ככל אדם, שבמקום עסקים קבוע, עושה אחד מאלה: נותן שירותי בידור ב"עירום" (Nude); או שההופעה שלו מאופיינת בהצגת "אזורים אנטומיים ספציפיים" (Specified anatomical areas); או מאופיינת ב"פעילות מינית ספציפית" (Specified sexual activities).⁴⁸ לפי הקוד, מונח זה כולל, בין היתר, ריקודים המבוצעים על במה (stage dance), ריקודי חיק (lap dance) וריקודים על שולחנות (table dance), בין אם המציגים מופיעים בעירום או לא.

- "מקום עסקים המציג מופעי בידור בעירום"⁴⁹ מוגדר ככל מקום או עסק הפועל במקום קבוע אשר בו: אדם עוסק ב"מתן שירותי בידור למבוגרים"; או לחילופין נערכות בו הופעות חיות שמאופיינות בהצגה המדגישה "אזורים אנטומיים ספציפיים" או "פעילות מינית ספציפית" (או מדגישות את הצגתם של אלה). לפי הקוד, מונח זה כולל, בין היתר, מועדוני לילה, ברים, אולפנים בהם מוצגת הלבשה תחתונה ומוסדות מסחריים אחרים דומים שידועים בציבור בכינויים "טופלס" (topless) או "עירום" (nude).

בקשות לכל אחד מסוגי ההיתרים האמורים צריכות לכלול את המידע שלהלן בטופס בקשה שיוגש למשטרה המקומית (ככל שהוא רלוונטי לסוג הבקשה): שם מלא של המבקש; כתובות מקום העסקים והמגורים של המבקש בחמש השנים האחרונות, היסטורית העסקה בשנים אלה ופרטי התקשרות; הוכחה בכתב כי גיל המבקש עולה על 18 שנים; תיאור גובה המבקש, משקלו, צבע עיניו ושעריו; תמונות שקיבלו את אישור המשטרה; פירוט האם המבקש היה בעבר בעל היתר מתעשיית הבידור למבוגרים בלבד; גיליון הרשעות; טביעות אצבע.⁵⁰

במקרה של היתר למקום עסקים נדרש גם לצרף את המידע שלהלן: הכתובת המוצעת של מקום העסקים שבו העסק עתיד לפעול; פרטים בנוגע לבעלי המקום שבו העסק עתיד לפעול

⁴⁵ San Diego Municipal Code, § 33.3601.

⁴⁶ San Diego Municipal Code, §§ 33.3603-33.3604.

⁴⁷ San Diego Municipal Code, § 33.3602.

⁴⁸ להגדרה מורחבת של מונחים אלה ("עירום", "אזורים אנטומיים ספציפיים" ו"פעילות מינית ספציפית"), ראו:

San Diego Municipal Code, § 33.3602.

⁴⁹ San Diego Municipal Code, § 33.3602.

⁵⁰ San Diego Municipal Code, § 33.3605.

ובמקרה של שכירת מקום עסקים, חוזה המעיד על השכירות; שמותיהם ופרטיהם של מי שעתידי לנהל את המקום ולקבוע את המדיניות, כמו גם פרטיהם של מי שיהיו אחראים על הניהול השוטף; אם המבקש הוא תאגיד - פרטי התאגיד ונושאי המשרה הבכירים בו⁵¹ (כולל פרטים של תאגידי ככל שכאלה קיימים).⁵²

במקרה של בקשה להיתר, נותן שירות נדרש גם לצרף את פרטי המקום בו השירותים עתידי להינתן.⁵³

- **סירוב בקשות:** החוק קובע שני סוגים מרכזיים של נסיבות שיכולות להביא לסירוב בקשה – הראשון, **בשל נסיבות כלליות** (המשמשות גם לדחיית בקשות מסוגים אחרים),⁵⁴ והשני, **נסיבות פרטניות מכוח הפרק העוסק בשירותי בידור למבוגרים.** לענייננו -

נסיבות פרטניות כוללות:⁵⁵ בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה בידי המבקש הוא הורשע **בביצוע עבירות הנקובות בחלקי הקוד הפלילי של מדינת קליפורניה העוסקות בעבירות זנות, שידול לזנות, ניהול בית בושת, שידול אדם אחר לביקור במוסד ובו הימורים לא חוקיים או זנות, שוטטות במטרה לבצע עבירת זנות, או בחלקי הקוד העוסקים בעבירות תועבה וכדומה;**⁵⁶ בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה הורשע **המבקש בעבירה הקשורה לעבירות האמורות לעיל, גם אם עבירה זו פחותה מהעבירות האמורות;** **המבקש הורשע בעבירה המחייבת רישום במאגר עברייני המין של קליפורניה.**⁵⁷

- **איסורים החלים על מקום עסקים המציג מופעי בידור בעירום:**⁵⁸ איסורים אלה חלים על האחראים על מקום העסקים (כפי שיפורט להלן, חובות דומות חלות גם על נותן השירותים); חלק מחובות אלה הן חובות פיקוח של המקום ביחס לנעשה בו.

- **איסור על הכנסת אנשים מתחת לגיל 18 למקום בו מוצגים מופעי בידור בעירום.**
- **איסור על הפעלת מקום כאמור בין השעות 02:00 ועד 06:00.**
- **איסור על הימצאותו של אדם (person) בעירום במרחק של פחות משישה רגל (six feet), שהם בקירוב 180 ס"מ) מלקוח (patron) שנמצא במקום.**
- **איסור אפשרות ליצירת מגע מכוון (intentionally) בין נותן שירותים למבוגרים עם אחד מהלקוחות במקום (או להיפך), בין אם נותן השירות בעירום ובין אם לאו.**

---

⁵¹ במקרה של נושאי משרה נדרש כי הם גם יצרפו את הפרטים הכלליים הנדרשים לעיל ממבקשי בקשות להיתר. ראו: San Diego Municipal Code, §§ 33.3606-33.3607.

⁵² San Diego Municipal Code, § 33.3605.

⁵³ San Diego Municipal Code, § 33.3605.

⁵⁴ נסיבות אלה מעוגנות בסעיף 33.0305 לקוד.

⁵⁵ San Diego Municipal Code, § 33.3608.

⁵⁶ California Penal Code sections 266h, 266i, 315, 316, 318, 653.22, or 647(a) or (b); any offense described in California Penal Code, Part One, Title 9, Chapters 7.5 and 7.6.

⁵⁷ California Penal Code section 290.

⁵⁸ San Diego Municipal Code, § 33.3609.

○ איסור על הימצאות אדם בעירום בשטחי מקום העסקים, למעט נותן השירות למבוגרים.

○ איסור יצירת מגע ב"אזורים אנטומיים ספציפיים" בין אנשים (person) במקום העסקים.

● איסורים החלים על נותן שירותים למבוגרים בלבד:⁵⁹ הוראות אלה נועדו להשלים את ההוראות בנוגע לאיסורים החלים על מקום העסקים.

○ כאשר נותן השירותים מצוי בעירום הוא לא יימצא במרחק של פחות משישה רגל מלקוח.

○ נותן שירותים לא יגע במתכוון (intentionally touch) בלקוח במהלך הופעה, או יאפשר ללקוח לגעת בו במתכוון, בין אם הוא בעירום ובין אם לאו.

○ נותן שירות לא יגע או ילטף "אזורים אנטומיים ספציפיים" בגוף של אדם אחר, או יאפשר לאדם כאמור לגעת או ללטף אותו באזורים אלה בגופו.

○ נותן שירות כאמור ידווח למשטרה על כל שינוי בכתובת מגוריו או עסקיו בתוך 15 ימים מהמועד שבו אירע שינוי כאמור.

להוראות פרק זה של הקוד המוניציפאלי נקבעו כמה חריגים, המתייחסים בעיקרם למקומות בילוי כגון תאטראות או אולמות שתיקה עיסוקם מוקדש להצגת מופעי תאטרון (theatrical performances), סטודיו המופעל בידי מוסדות להשכלה גבוהה וכדומה.⁶⁰

העיר סאמר במדינת וושינגטון

בדומה לסן-דייגו גם בעיר סאמר (שבמדינת וושינגטון) נקבע משטר רישוי המסדיר את הפעילות בתחום. משטר רישוי זה נועד לטפל במגוון רב יותר של סוגי בידור למבוגרים (הרבה מעבר למועדוני חשפנות בלבד), והוא קובע חובות תפעוליות מסויגים שונים הרלוונטיות להסדרה של תחום החשפנות. הוראות אלה קבועות בפרק העוסק ברישוי וברגולציה על עסקים בתעשיית הבידור למבוגרים.⁶¹

● הגדרת המונח "בידור למבוגרים": "בידור למבוגרים" מוגדר כאחת הפעולות שלהלן:⁶²

○ הופעה חיה או ריקוד הכרוכים בכך שהמבצע ללא בגדים, או בתלבושת החושפת חלקי גוף ספציפיים או מבליטה אותם.⁶³

○ הופעה חיה או ריקוד המאופיינים (כמאפיין מרכזי שלהם) בהדגשה של פעולות מיניות ספציפיות או תיאור שלהן או הדמייה שלהן.⁶⁴

⁵⁹ San Diego Municipal Code, § 33.3610.

⁶⁰ San Diego Municipal Code, § 33.3611.

⁶¹ Summer Municipal Code (SMC), Chapter 5.56

⁶² SMC, Sections 18.04.0065, 5.56.000(A).

⁶³ להגדרה מפורטת של הפעולות האמורות, ראו: SMC, Section 5.56.000.

⁶⁴ SMC, Section 5.56.000.

○ הופעה חיה או ריקוד שנועדו לגרות מבחינה מינית לקוח, שנערכים באזור שבו השירות ניתן לחלק מהלקוחות ואשר ניתן עבורם תשלום נפרד (במישרין או בעקיפין). הסעיף מונה כדוגמאות סוגים של פעולות (בסעיף מצויין במפורש כי הוא אינו מוגבל לסוגים אלה בלבד): "ריקודי חיק" (lap dancing), "ריקודי שולחן" (table dancing), "ריקוד פרטי" (private dance) ועוד.

○ **מקומות המוגדרים כ- panoram premises.** מקומות אלה הם עסקים בהם העסק כולו או חלק ממנו משמשים להקרנה של שקופיות, סרטים, מצגות, או לצורך הפעלת "פיפ שואו" (peep show) וכדומה, עבור יחידים וכאשר החומרים המוצגים בעלי מאפיינים מיניים או מתארים פעולות מיניות מהסוגים שתוארו לעיל.

○ **בתי קולנוע המשמשים להצגה של סרטים למבוגרים בלבד.**

יוער, כי המונח "עסק המציע שירותי בידור למבוגרים" (Adult entertainment establishment) מוגדר ככל מקום אליו לקוחות יכולים להיכנס וישבו מסופק "בידור למבוגרים" (כהגדרת המונח לעיל) בדרך קבע, כחלק המרכזי של הפעילות שנערכת במקום (לצורך זה 20% ומעלה מהיקף פעילות ייחשב כחלק מרכזי).⁶⁵

בהקשר זה, נקבע בחוק כי הפעולות שלהלן אינן אסורות: מחזות, אופרה ויצירות דרמטיות אחרות; שעורים, סמינרים ופעילויות אחרות שנערכות לצרכים מדעיים וחינוכיים; הופעות או ריקודים שאינם מגונים (obscene). בחינת השאלה האם פעולה כלשהי מגונה, תיבחן לפי הקריטריונים שלהלן: האם אדם סביר, בהתחשב בסטנדרטים העדכניים, יחשוב כי מכלול הפעולות מהווה זימה (prurient interest in sex); האם הפעולה נשוא הבדיקה מתוארת או נעשית באופן פוגעני בהתחשב בדעות הרווחות בקהילה; האם הפעולה כמכלול נעדרת ערך אומנותי, ספרותי, פוליטי או מדעי.⁶⁶

● הוראות בנושא הרישיון ותנאיו:⁶⁷ בקוד נקבעו הוראות שונות בנוגע לחובה לקבלת רישיון, התנאים לקבלתו, ההליכים לרישוי וכדומה; להלן יוצגו ההוראות המרכזיות:

○ חובת קבלת רישיון: מקום המציע בידור למבוגרים בשטחי העיר חייב ברישיון מיוחד. נותן שירותי בידור למבוגרים, עובד במקום כאמור או מפעיל שלו העובד או מפעיל, בידועין מקום ללא רישיון ייחשב כמבצע עבירה.⁶⁸

○ בקשת רישיון: בקשה לרישיון עסק לבידור למבוגרים תוגש לפקיד המתאים בעירייה. בבקשת הרישיון יכללו הפרטים הבאים: שם המבקש, מקום מגוריו, מקום העסקים המוצע, הנכס - כולל תיאור הזכויות בו והמבנה המשפטי של העסק; פרטי המבקש וכן פרטי כל אדם אחר בעל אינטרס משמעותי בעסק (control persons), זאת, בין היתר, לפי מבחן של יכולת ניהול הנכס; שם המבקש, מקום מגוריו, מקום העסקים המוצע, תיאור משפטי של הנכס כולל תיאור הזכויות בנכס; פרטי העבר הפלילי של המבקש וכל

⁶⁵ SMC, Section 5.56.000(B).

⁶⁶ SMC, Section 5.56.020.

⁶⁷ SMC, Sections 5.56.110-5.56.230.

⁶⁸ SMC, Section 5.56.110.

אדם אחר בעל אינטרס משמעותי בעסק (לפי מבחן של ניהול הנכס), למעט עבירות תעבורה; תיאור של העסקים והעבודות המרכזיות של המבקש ובעלי אינטרס משמעותי אחרים בעסק בשלוש השנים שקדמו לבקשה; אישור לעירייה לבחון את נכונות המידע שנמסר בבקשה; צילום של המבקש ושל בעלי האינטרס; צילומי טביעות אצבע שבוצעו בידי הרשויות המוסמכות; דיאגרמה ותשריט של העסק המתוכנן כולל פירוט של אזורי ההופעה, מקומות הישיבה, משרדי ההנהלה; הבהרה בדבר ההתאמה של התוכניות להוראות התכנון והבנייה של העירייה.⁶⁹

סוגים נוספים של משטרי רישוי כוללים את הרישיונות שנדרשים עבור מנהלים ונותני שירות בידור למבוגרים (Manager or Entertainer License). לבקשות אלה יש לצרף: שם המבקש, כתובתו ופרטי ההתקשרות וכן כינויים ושם במה אם קיים; מסמכים המעידים על כך שגיל המופיע עולה על 18 שנים; הצהרה בדבר הרשעות קודמות, למעט עבירות תעבורה קלות; תיאור של הפעילות המרכזית והשירותים שאותו אדם עתיד לספק; תמונה של המבקש; אישור לעירייה לבחון את נכונות המידע שנמסר בבקשה.⁷⁰

○ חובות תפעוליות: במהלך כל שעות הפעילות של העסק יהיה מנהל במקום.⁷¹ עסק זה לא יפעל בין השעות 02:00 ועד 10:00.⁷² ייתלה במקום גלוי שילוט ובו פירוט כל השירותים המוצעים במקום ותעריפם, וכן הבהרות בדבר האיסור לקיים יחסי מין במקום, איסור על הצגת עירום אלא על הבמה וכדומה.⁷³ הבמה שעליה ההופעות נערכות תופרד מאזור הישיבה של הלקוחות,⁷⁴ האזור בו נערכות ההופעות לא יהיה גלוי מחוץ למקום הבילוי.⁷⁵

הוראות נוספות הקבועות בקוד עוסקות בהפעלה השוטפת של מקום הבילוי וקובעות את האיסורים הבאים: איסור על הופעה בעירום ברחבי מקום העסקים, למעט על הבמה; נותני שירות במקום שנדרשים לבוא במגע עם הלקוחות לא יהיו באחד המצבים הרלוונטיים המתוארים תחת המונח "בידור למבוגרים" (ראו לעיל); עובדי המקום ונותני השירות לא יורשו לגעת בצורה ארוטית בלקוחות ולא ירשו ללקוחות לגעת בהם באופן זה; עובדי המקום ונותני השירות לא יורשו לבצע פעולות מיניות על הבמה, בין אם אמיתיות או מדומות; בריקודים פרטיים יישמר מרחק של 4 רגל בין המופיעים ובין מי שהזמין את הריקוד; לא ינתנו תשרים למופיעים בטרם הסתיים המופע ולא ימסרו תשלומים למופיעים באופן ישיר בידי הלקוחות.⁷⁶

● עונשין: אדם העובר על הוראות פרק זה בקוד המוניציפאלי ייחשב כמי שביצע עבירת עוון ודינו יהיה קנס שלא יעלה על 1,000 דולר ותקופת מאסר שלא תעלה על 90 ימים. בנוסף, על אדם המפר

⁶⁹ SMC, Section 5.56.150.

⁷⁰ SMC, Section 5.56.150.

⁷¹ SMC, Section 5.56.160.

⁷² SMC, Section 5.56.010.

⁷³ SMC, Section 5.56.190.

⁷⁴ הבמה תהיה בגובה של 18 אינצ'ים (חצי מטר בקירוב) מעל גובה אזור הישיבה של הלקוחות והבמה תהיה במרחק של 8 רגל לפחות (2.5 מטרים בקירוב) מאזור זה, ובין אזורים אלה תבוצע הפרדה.

⁷⁵ SMC, Section 5.56.200.

⁷⁶ SMC, Section 5.56.180.

את ההוראות העוסקות ברישוי של מקומות עסק ניתן יהיה להטיל קנס אזרחי (civil penalty) שלא יעלה על סכום של 250 דולר לכל הפרה.⁷⁷

2.2. אנגליה

התפיסה האנגלית בדבר חשפנות עברה תמורות רבות לאורך השנים עד להתפתחות התפיסה הנוכחית שמתירה הצגת מופעים מסוג זה ושתואר להלן בהרחבה.

בעבר (בשנות השלושים של המאה הקודמת), נחקק באנגליה חוק שאסר על הצגת הופעות בעירום במקומות בילוי מסוגים שונים. חקיקת חוק זה נבעה מהעובדה שתיאטראות מסוגים שונים החלו להציג מופעים בעירום שהיו פופולריים בקרב הציבור.⁷⁸ יחד עם זאת, לאורך השנים ובשל שינויים מהותיים בתפיסות התרבותיות הנפוצות של צניעות ומוסר, החלה להתפתח תפיסה ליברלית יותר שהתירה הצגת מופעי חשפנות למעוניינים בכך (כחלק מ-live sex entertainment). תפיסה זו, שהיא התפיסה השלטת כיום באנגליה, מתירה הצגת מופעי חשפנות בפני קהל והקמת מוסדות המציעים שירות זה במסגרת משטרי רישוי המופעלים בידי הרשויות המקומיות ברחבי אנגליה (כחלק מניסיון לחבר את הקהילה, באמצעות השלטון המקומי, למוקדי קבלת ההחלטות בנושא זה).

בעקבות כמה דו"חות ציבוריים הוחלט על עריכת רפורמה בשנת 2009 באנגליה. רפורמה זו נועדה לשפר את הקשר בין המשטרה והקהילה באמצעות הגברת המעורבות של הרשויות המקומיות, כמו גם לשנות את דפוסי הפעילות וההסדרה (המשפטית והמשטרית) בתחומים הנוגעים לעבירות מין, מוסדות המציעים שירותי מין (sex establishments) וכדומה.⁷⁹

כתוצאה מרפורמה זו והדיון שנלווה לה נחקק חוק השיטור והפשיעה האנגלי משנת 2009.⁸⁰ חוק רחב היקף זה תיקן כמה דברי חקיקה ישנים יותר שהיו קיימים באנגליה, ובעיקרם: חוק המשטרה משנת 1996 (שעוסק בסמכויות המשטרה),⁸¹ חוק ההכנסות מפשיעה משנת 2002 (שהוא המקבילה האנגלית לחוק איסור הלבנת הון בישראל)⁸² וחוק הרשויות המקומיות משנת 1982 (שממש גם לאחר הרפורמה כמקור המרכזי בחקיקה הראשית באנגליה לטיפול בסוגיית הרישוי של מוסדות המציעים שירותי מין, מוסדות המוגדרים כ-sex establishment, וכוללים גם מועדוני חשפנות).⁸³

⁷⁷ SMC, Section 5.56.240.

⁷⁸ יוער, כי גם בהקשר לחוק היסטורי זה לא ניתן היה למנוע את התופעה במלואה. ההגדרות שנקבעו באיסור התייחסו להופעה בתנועה בעירום, כך ובכדי לעקוף את האיסור החלו לעלות מופעים בעירום, בהם המציגות לא היו בתנועה, אלא הבמה הסתובבה סביבן. שיטה נוספת לעקיפת החוק הייתה שימוש במניפות שכיסו את גוף החשפנית כל עוד היא נעה על הבמה, ובסיום ההופעה היא עמדה בעירום מול הקהל מבלי לזוז (עד שהאורות נכבו והיא יכלה לרדת מהבמה מבלי לעבור על הוראות החוק). ראו לדוגמה תיאור ההופעות בתאטרון ווינדמיל (Windmill theatre):

Martin Banham, THE CAMBRIDGE GUIDE TO THEATRE (Cambridge University Press, 1995), page 803.

⁷⁹ לרקע נוסף בנוגע לדבר חקיקה זה, הנסיבות שהביאו לחקיקתו באנגליה ומטרותיו, ראו המקורות הבאים:

Home Office, "From the neighbourhood to the national: policing our communities together", Presented to Parliament by The Secretary of State for the Home Department by Command of Her Majesty July 2008. The Policing and Crime Act 2009, [Explanatory Notes](#).

⁸⁰ The Policing and Crime Act 2009 (c. 26).

⁸¹ The Police Act 1996 (c 16).

⁸² Proceeds of Crime Act 2002, c.29.

⁸³ Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30).

ההוראה המרכזית בחוק הרשויות המקומיות, שרלוונטית לנושא החשפנות (ושעברה עדכון משמעותי במסגרת חוק השיטור והפשיעה משנת 2009, כך שתתאים למופעים אלה ולמופעים מיניים אחרים), היא **ההוראה המסמיכה את הרשויות המקומיות** (בשטחי השיפוט שלהן) **להסדיר באמצעות משטר רישוי מוסדות המציעים שירותי מין** (sex establishment). ההסדרה נעשית על בסיס הוראות נספח 3 (Schedule 3) שבחוק הרשויות המקומיות (נספח שעבר אף הוא עדכון משמעותי ברפורמה). המונח "רשויות מקומיות" הוגדר בחוק הרשויות המקומיות כאחד מאלה: מועצה של מחוז, מועצה של אחד מהרובעים של לונדון (London borough) וה-Common council בסיטי של לונדון.⁸⁴

בנספח 3, נקבעו ההוראות המרכזיות הבאות (ההוראות הנסקרות הן לאחר התיקון שנקבע בחוק השיטור והפשיעה משנת 2009) בנושא מוסדות המציעים שירותי מין (sex establishments):⁸⁵

- **מקומות בילוי מיניים** (sexual entertainment venue):⁸⁶ מקומות אלה הוגדרו בתיקון ככל מקום (כולל כלי שיט מסוגים שונים, רכבים ומבנים, למעט מקום מגורים פרטי שהציבור הרחב אינו יכול להיכנס אליו), בו **מבוצעת הופעה חיה של "בידור רלוונטי"** (ראו להלן), **בפני קהל** (כולל אדם יחיד), **תמורת תשלום למארגן ההופעה או למופיעים עצמם**.

המונח "בידור רלוונטי" מוגדר בחוק **כהופעה חיה, או כל צורה אחרת של "הצגת עירום"** (display of nudity) **באופן חי, אשר מטבע הדברים, וככל שלא הייתה נדרשת כל תמורה כספית עבורם, היו נחשבים באופן סביר כדבר שנעשה באופן בלעדי לשם גירוי מיני** (sexually stimulating) **או בעיקר לצורך זה, של אדם המצוי בקהל**.⁸⁷

כמו כן, נקבע בהוראות כי **המקומות הבאים לא יחשבו כמקומות בילוי מיניים**:⁸⁸

- בתי קולנוע וחנויות מין.
- מקומות בהם אומנם הוצגו הופעות של "בידור רלוונטי", אולם לא הוצגו יותר מ-11 הופעות במהלך 12 החודשים שקדמו להופעה האחרונה, ההופעות לא נמשכו יותר מ-24 שעות רצופות ולא הוצגו במהלך תקופה של חודש מסיום המועד האחרון שבו הופעה כאמור הוצגה בפעם האחרונה.
- כל מקום אחר שנקבע בהוראות הרשויות המדינתיות המוסמכות (national authorities). בהקשר זה יוער, כי בוויילס מועצת השרים הוולשית היא הרשות המוסמכת ובאנגליה מזכירות המדינה (Secretary of State). רשויות אלה יכולות לקבוע אילו סוגים של הצגת עירום לא ייחשבו כ"הצגת עירום" לצורך החוק. יחד עם זאת, רשויות אלה אינן מוסמכות לקבוע הוראות המגדילות את כמות ההופעות שניתן לערוך בתקופה של 12

---

⁸⁴ יוער, כי העיר לונדון המוכרת לנו כיום בעצם מורכבת משתי ערים בעלות שם דומה שנוצרו כתולדה ממאבקי שליטה וכוח לאורך השנים: לונדון רבתי היא המטרופולין הגדול והמוכר המהווה את העיר לונדון כולה והיא מורכבת מרובעים רבים שהתפתחו ממקום המושב של הכנסייה והמלוכה - וסטמינסטר; לעומת זאת, הסיטי של לונדון (או בתרגום מילולי "העיר לונדון") היא חלק עתיק יותר של העיר הבנוי פחות או יותר על העיר הרומית "לונדיניום", ואשר ניתנו לה סמכויות ניהול עצמאיות, אך היא גם מהווה את אחד הרבעים של מטרופולין לונדון.

⁸⁵ מונח זה הוגדר לפני התיקון לחוק כבתי קולנוע המצגים סרטים למבוגרים בלבד וחנויות מין.

⁸⁶ The Policing and Crime Act 2009, Section 27, Sub-paragraphs (1), (2), (12) and (14).

⁸⁷ The Policing and Crime Act 2009, Section 27, Sub-paragraphs (2), (14).

⁸⁸ The Policing and Crime Act 2009, Section 27, Sub-paragraph (3).

כאמור, חלק מהמקומות שהוחרגו מהתיקון הוסדרו כבר בעבר במסגרת חוק הרשויות המקומיות משנת 1982.

חודשים, מקטינות את המרווח המותר שבין הופעות, או מגדילות את משך ההופעות המותרות במקומות שאינם נחשבים כמקומות בילוי מיניים.⁸⁹

• **הוראות שונות בנושא רישון:** חוק השיטור והפשיעה עושה שימוש באותן ההוראות שהיו קבועות בעבר בחוק הרשויות המקומיות ביחס לכללי הרישון. כך, בין היתר, קובע החוק את ההוראות המרכזיות שלהלן:

- בעל עסק המפעיל "מקום בילוי מיני" כהגדרת המונח בחוק (ראו לעיל), **נדרש להשיג רישון למקום עסקיו מהרשויות המקומיות שבתחומן העסק פועל.**⁹⁰
- משך רישון כאמור יהיה לתקופה של **עד שנה אחת** (ולאחריה ניתן להגיש בקשה לחידוש).⁹¹
- **הפרטים שבעל העסק צריך לצרף לבקשתו**, כולל שמו המלא (אם הוא פונה בשם תאגיד - פרטי התאגיד), פרטים לגבי העסק וכדומה.⁹²
- **מידע בדבר דרכי הטיפול בבקשה** (כולל דרכי פרסום הודעות, משך הטיפול וכדומה).⁹³
- הוראות בדבר **סמכות הרשויות המקומיות לסרב לבקשות, לשלול רישון או לשנות את תנאיו**. כך, בין היתר, ניתן לסרב לבקשה (וכן לשלול רישון) בשל היות המבקש מתחת לגיל 18, או **תושב חוץ**, או בעל עבר פלילי, כמו גם כאשר מספר מקומות הבילוי באזור בו התבקש הרישון **עולה על הכמות שלדעת הרשות המקומית ראוי כי יפעלו באותו אזור** (לעניין זה, בחוק נקבע כי הכמות הראויה יכולה גם להיות אפס מקומות בילוי אם הדבר נראה לרשות לנכון).⁹⁴
- הוראות בדבר סמכויות אכיפה של הרשויות ורמות הענישה של מי שעוברים על ההוראות אלה.⁹⁵

2.3. איסלנד

מפרסומים בתקשורת עולה כי במהלך שנת 2010 נקבע באיסלנד חוק האוסר על הצגת מופעי חשפנות מכל סוג שהוא.

בתשובה לפנייתנו למשרדי הממשלה הרלוונטיים באיסלנד, נמסר לנו כי בשנת 2010 נערך תיקון לחוק האיסלנדי שעוסק במסעדות, מלונות, בתי הארחה וכדומה. במסגרת תיקון זה נקבעה הוראה שאוסרת על הצגת מופעי חשפנות או שימוש בעירום למטרות רווח או לצורך פרסום בידי עובדים של אותו מקום

⁸⁹ The Policing and Crime Act 2009, Section 27, Sub-paragraphs (4) to (6).

לעניין ההליך לקביעת הוראות אלה בידי הרשויות המוסמכות ראו תת פסקאות 7-11 לחוק זה.

⁹⁰ The Policing and Crime Act 2009, Section 27, Sub-Section (10).

⁹¹ Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30), Schedule 3, paragraphs (8)-(9).

⁹² Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30), Schedule 3, paragraph (10).

⁹³ Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30), Schedule 3, paragraph (10).

⁹⁴ Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30), Schedule 3, paragraphs (12), (17), (18).

⁹⁵ Local Government (Miscellaneous Provisions) Act 1982 (c. 30), Schedule 3, paragraphs (20)-(26).

בילוי. ההוראה נקבעה בחלק שעוסק בסוגי שירותים אלה: שירותי הארחה; ממכר מזון או משקאות ושירותים דומים אחרים שניתנים במסעדות, במועדונים, בפונדקים, במלונות ומוסדות דומים; רישיונות לאירועים המוניים (דוגמת קונצרטים, פסטיבלים וכדומה); והשכרה של אולמות (reception halls). כמו כן, נמסר לנו כי עד עתה לא נדונה החקיקה בפני בתי המשפט באיסלנד, אולם בימים אלה עומד להיות מוגש כתב אישום כנגד שני מקומות בילוי וכתוצאה מכך הנושא ידון בפני ערכאות שיפוטיות.⁹⁶

מעבר לכך, בחוק העונשין האיסלנדי קבועות הוראות הדומות לאלה שנקבעו בישראל ואשר **אוסרות על אדם לבצע פעולות הפוגעות בחוש ההגיונות (sense of decency) של אדם אחר או ליצור סקנדל ציבורי (public scandal), באמצעות התנהגות זימתית (lewd conduct)**. דינו של מי שעובר על איסור זה עד 4 שנות מאסר או קנס אם מבצע העבירה היה קטין.⁹⁷

2.4. אוסטרליה

באוסטרליה ההסדרה של נושא החשפנות נעשית ברמת המדינות השונות המרכיבות את הפדרציה האוסטרלית (the Commonwealth of Australia). כפי שיוצג להלן, ההסדרה במדינות השונות מבוססת (בדומה לאנגליה) על משטר של רישיונות והיתרים. יחד עם זאת, רמת הפירוט בהוראות החקיקה המדינתית גבוהה יחסית בהשוואה לזו שבאנגליה. כמו כן, כיום החקיקה בכל המדינות החברות בפדרציה קושרת בין הרישיון הרלוונטי להצגת מופעי חשפנות (מופעי בידור למבוגרים) לרישיון לממכר אלכוהול.⁹⁸ כדוגמה להסדרה מדינתית זו בחרנו להציג בפירוט את ההסדר הקבוע בקווינסלנד.

בשנת 2004 נכתב בקווינסלנד דו"ח ממשלתי בנוגע להסדרה של תעשיית הבידור למבוגרים (adult entertainment). בדו"ח נקבע כי **ההסדרה בקווינסלנד דומה מאוד לזו שבמדינות האחרות בפדרציה האוסטרלית, אולם היא בדרך-כלל יותר מפורטת מזו שבמדינות אחרות.**

2.4.1. קווינסלנד

החוק המרכזי המסדיר את נושא החשפנות בקווינסלנד הוא חוק האלכוהול משנת 1992.⁹⁹ בחוק זה נקבעו הוראות שונות בנוגע לרישוי הנדרש ממקומות בילוי מסוגים שונים, ובתוך כך גם של מקומות בילוי בהם מוצעים שירותים למבוגרים בלבד (adult entertainment), להרחבה בנוגע להגדרת המונח ראו להלן).¹⁰⁰ בפרק העוסק ברישיונות לנותני שירותי בידור למבוגרים נקבעו ההוראות המרכזיות הבאות:

- **קוד שירותי בידור למבוגרים (Adult entertainment code):** לפי החוק, חלה חובה על הנציב האחראי על משרד האלכוהול והמשחקים (Commissioner for Liquor and Gaming), להלן -

⁹⁶ Hildur Dungal (lawyer at the Icelandic Ministry of the Interior), Inquiry IRR13120272 - "inquiry on legislation banning striptease in Iceland", dated 9.1.2014.

⁹⁷ [Article 209](#), General Penal Code, No. 19/1940 (with subsequent amendments).

⁹⁸ Queensland Crime and Misconduct Commission, REGULATING ADULT ENTERTAINMENT: NATIONAL COMPARASION OF ADULT ENTERTAINMENT REGULATIION (2005).

⁹⁹ Liquor Act 1992.

¹⁰⁰ Liquor Act 1992, Section 103N-103T.

הנציב) והמפקח הכללי של המשטרה,¹⁰¹ לקבוע קוד מיוחד שיעסוק בשירותי בידור למבוגרים. בקוד קבועות הגדרות למונחים מסוגים שונים שנקשרים לפעילות זו ומובהר אילו התנהגויות נכללות בגדרי המונח "שירותי בידור למבוגרים" (Adult entertainment).¹⁰²

כך, נקבע כי "נותן שירותי בידור למבוגרים" (adult entertainer) הוא מי שמבצע פעולה בעלת אופי מיני מפורש, בהופעה חיה מול קהל, במקום בעל רישיון לשירותי בידור למבוגרים.¹⁰³ כמו כן, נקבע כי פעולות שאינן נחשבות כשירותי בידור הן: קיום יחסי מין ופעולות אחרות דומות (הקוד מפרט בפירוט רב יותר את הפעולות עצמן ופעולות נגזרות מהן).¹⁰⁴ בנוסף, נקבע בחוק כי באחריות הנציב לדאוג לכך שענתק של הקוד יהיה זמין לעיון הציבור ללא תשלום במשרדו.

מעבר לכך, ולמרות שההגדרות המופיעות בחוק ובקוד מגדירות את המונח נותן שירותי בידור למבוגרים על דרך השלילה, הרי שבטופסי הבקשה לרישיון ניתנת הבהרה נוספת והיא כי כל אדם שחושף אברי גוף ספציפיים (שלו או של אדם אחר, באופן מלא או חלקי, בטעות או בכוונה) במהלך אספקת שירותי בידור מסוג כלשהו, נדרש לרישיון.¹⁰⁵

- זכאים להגיש בקשה לרישיון: אדם רשאי להגיש בקשה אך ורק אם הוא בעל אחד מסוגי הרישיונות לממכר אלכוהול הקבועים בחוק (a licensee or the holder of a community liquor permit or restricted liquor permit). במקביל לדרישה זו, ניתן להטיל על מבקשי רישיון גם תנאים נוספים שבהם עליהם לעמוד.¹⁰⁶
- תנאי רישיון: רישיון מאפשר לבעליו לספק באזור מפורט ומאושר על-ידי הנציב (the approved area) את השירותים לעיל. שירותים כאמור יסופקו רק באותן השעות הנקובות ברישיון, ובכפוף להוראות החוק והנחיות הנציב.¹⁰⁷
- האזור המפורט והמאושר: בטרם יאשר הנציב אזור כאזור בו ניתן לספק שירותים אלה יודא כי השטח המדובר סגור בדרך כזו שמונעת מאדם המצוי מחוץ לאזור להבחין במתרחש בתוכו; כי באזור המפורט והמאושר אין חלקים נפרדים וסגורים (דוגמת: תאים, חדרונים או טרקלין, lounge, booth, compartment or cubicle), למעט תאי שירותים; וכן כי השטח עומד בכל הוראה אחרת הקבועה בחקיקה.¹⁰⁸ בהקשר זה יוער, כי באתר האינטרנט של משרד האלכוהול והמשחקים קבועות הוראות נוספות (המעוגנות גם בטפסי הבקשה). כך, בין היתר, נקבע כי על המבקש להגיש תוכנית ניהול (management plan) מפורטת. תוכנית זו תכלול תיאור של המקום

¹⁰¹ Liquor Act 1992, section 4: "Commissioner means Commissioner for Liquor and Gaming under the Gaming Machine Act 1991". Gaming Machine Act 1991, Section 2, 15, Schedule 1.

¹⁰² Liquor (Approval of Adult Entertainment Code) Regulation 2002.

¹⁰³ Liquor (Approval of Adult Entertainment Code) Regulation 2002: "Adult entertainer, this is the person performing an act of an explicit sexual nature (adult entertainment), as live entertainment that may be performed for an audience, on licensed premises or premises to which a general purpose permit or restricted club permit relates under an adult entertainment permit".

¹⁰⁴ Liquor (Approval of Adult Entertainment Code) Regulation 2002, Code Sections 6, 8, 10, 14.

¹⁰⁵ [Queensland Government, Form 32 - Application for Adult Entertainment Permit, V6 December 2013](#), Part A.

¹⁰⁶ Liquor Act 1992, Sections 103O, 103T.

¹⁰⁷ Liquor Act 1992, Section 103P.

¹⁰⁸ Liquor Act 1992, Section 103Q.

בו יוצעו השירותים (כולל פירוט על גבי תשריט של אזור הבמה, אזורי הישיבה של הקהל וכדומה), הבהרות בנוגע לדרך שבה הבמה תהיה מופרדת מהקהל ויימנע מגע עם הקהל, פרטים על הדרך שבה מקום הבילוי יופרד מהאזורים שסביבו (וכיצד הפעילות במקום תוסתר מהסביבה החיצונית) ועוד.¹⁰⁹

- **תקופת הרישיון:** רישיון יונפק **לתקופה שלא תעלה על 3 שנים**. הרישיון הוא אישי, אינו בר חידוש (כלומר, יש להגיש מחדש בקשה בתום תקופת הרישיון) ואינו בר העברה.¹¹⁰
- **פקיעת תוקף הרישיון:** ככל שהרישיון לממכר אלכוהול של העסק פוקע או מתבטל, הרישיון לאספקת שירותי בידור למבוגרים יפקע או יתבטל גם הוא באותו המועד.¹¹¹

במקביל לכך, נקבעו הוראות דומות בתקנות מיוחדות שהוצאו מכוח החוק (Liquor Regulation 2002).¹¹² אחת ההוראות המרכזיות בתקנות אלה קובעת איסור על פרסום של השירותים למבוגרים בלבד אם הפרסום כולל תמונה או גרפיקה, או אם גודל הפרסום נעשה במדיה המודפסת והוא עולה על גודל הקבוע בתקנות (כיום 8 ס"מ על 5 ס"מ).¹¹³

מעבר לכך, באתר האינטרנט של משרד האלכוהול והמשחקים נקבע כי בחינת בקשות של מבקשי רישיונות תעשה על בסיס מבחן של "כשיר ומתאים" (fit and proper). כך, במסגרת הבדיקה ייבדק, בין היתר, **המוניטין של המבקש ובפרט היושרה וההגינות שלו, האם יש לו עבר פלילי וכן האם הוא היה בעבר שותף של אדם בעל עבר פלילי או שותף בתאגיד שאחד מנושאי המשרה שלו בעל עבר פלילי**.¹¹⁴

יצויין כי בדו"ח הממשלתי משנת 2004 נקבע שיש **לבחון הרחבה של המשטר הקבוע בקווינסלנד תוך הפרדתו ממשטר רישוי האלכוהול**, כך שיותר מקומות בילוי יכנסו לתוך הגדרות החוק.¹¹⁵

---

¹⁰⁹ Office of Liquor and Gaming Regulation, [Adult entertainment permit](#), last entry 29 December 2013.

¹¹⁰ Liquor Act 1992, Section 103R.

¹¹¹ Liquor Act 1992, Section 103S.

¹¹² Liquor Regulation 2002, S 28-35.

¹¹³ Liquor Regulation 2002, S 34.

¹¹⁴ Office of Liquor and Gaming Regulation, [Guideline 07 - Fit and proper or suitable person](#), last entry 29 December 2013.

¹¹⁵ Queensland Crime and Misconduct Commission, REGULATING ADULT ENTERTAINMENT, A REVIEW OF THE LIVE ADULT ENTERTAINMENT INDUSTRY IN QUEENSLAND (2004). See also: Queensland Crime and Misconduct Commission, REGULATING ADULT ENTERTAINMENT: NATIONAL COMPARASION OF ADULT ENTERTAINMENT REGULATIION (2005).

